

SLOVENSKI GOSPODAR

Iznaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrtletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čekovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštne proste.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESECNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratov: Cela stran
din 2000 —, pol strani din 1000 —,
četrt strani din 500 —, 1/8 strani
din 250 —, 1/16 strani din 125 —
Mali oglasi vsaka beseda din 1 —

Balkan - pozornica mirovnih naporov

Balkanske države so nekaj bile na glasu, da spadajo med ogroževalke miru ne samo na tem sredozemskem polotoku, marveč v vsej Evropi. Nekateri so jih celo smatrali za smodnišnico Evrope. Ta sodba je kajpada bila neupravičena, ker so se evropske velesile posluževale zdaj te zdaj druge balkanske države za dosego svojih sebičnih ciljev. V sedanji veleresni dobi za evropsko človeštvo pa se Balkan z zgledno smotrenostjo in vztrajnostjo trudi za ohranitev miru v srednji in južno-

vzhodni Evropi. V tem oziru je opazati dvoje gibanj, ki tečeta ne navzkrižno, marveč vzporedno. Eno vodi Italija, ki se trudi organizirati fronto zoper prodiranje boljševizma na Balkan. Da bi se doseglo pomirjenje balkanskih držav, svetujejo italijanski listi Romuniji, da v svrhu pomiritve z Madžarsko odstopi večinoma z Madžari naseljene kraje Madžarski. Drugo fronto pa vodi Turčija, ki v tem oziru sledi težnjam Anglije in Francije. Turčija sestavi poseben mirovni načrt, ki ga

bo predložila na sestanku balkanske konference v Beogradu dne 2. februarja. Ta načrt vsebuje nasvet balkanskim državam, zlasti Madžarski in Bolgariji, naj počakata s svojimi zahtevami po popravi državnih mej do konca sedanje vojne. Takrat naj se reši vprašanje morebitnega odstopa madžarsko naseljenih krajev Romunije, a do takrat pa naj da Romunija madžarskim narodnim manjšinam samoupravo na kulturnem področju.

Papež Pij XII. ne popušča od mirovne akcije

Papež je sprejel v posebni avdienci znane angleškega novinarja Ward Pricea ter mu obrazložil, da bo nadaljeval s posredovalno akcijo za dosego miru. Papež je globoko pretresen radi trpljenja na Poljskem in Finskem in radi nesreč na morju. Pripravljen je porabiti vsako priliko za pomirjevalno akcijo. Najprej je kajpada potrebna pripravljalna

akcija za pomiritev duhov. Brez te pomiritve ni miru. Ko je v prejšnji vojni papež Benedikt XV. posredoval za mir, najpristojnejši činitelji niso hoteli poslušati njegovih nasvetov. Papež upa v uspeh svojega pomirjevalnega dela, ker je njegovo prizadevanje še okrepila akcija Roosevelta, predsednika Združenih držav.

vojnih dolgov. Ti obroki znašajo 234 milijonov dolarjev.

Slike groze po finskih bojiščih

Bojna srditost se je na Finskem trenutno nekoliko unesla. Nekaj nepopisnega je groza, katero je prinesla ta vojna ne samo napadenim, ampak predvsem napadalcem. Poročila iz Finske govori o 50.000 mrtvih in prav toliko ranjenih Rusih. S tem številom pa še ni vse povedano. Očividci slikajo strahote belega pekla, v katerem so celi sovjetski bataljoni in polki pri 30 do 58 stopinjah zmrznili, tako da so naleteli prodirajoči Finci na otrpla trupla sovražnikov v položaju, v kakršnem jih je zalotila smrt. Ruski mrlič so pogostokrat drug na drugega naslonjeni, ali sključeni nad orožjem, držeč ročne granate v rokah, kakor bi jih hoteli pravkar vreči; na njihovih mrtvih obrazih je razločiti izraz začudenja in groze.

Želeti bi bilo, da bi na Finskem zmrznjene Ruse, kakor so bili najdeni, spravili v Moskvo, kjer bi jih naj ohranili kakor mumijo Lenina za spomin povzročiteljem strašne vojne v neznosnem prazu.

To se ne bo zgodilo. Nasprotno! Vojno proti Finski rdeči car Stalin nadaljuje. Zopet je pripravljenih 20 azijskih divizij s 400 tisoč možmi, katere bodo pognali sovjetski voditelji proti finski junakom, ki bi naj ne imeli toliko miru, da bi se pošteno odpohili.

Da si finski branitelji ne morejo oddahnuti, za to skrbijo sovjetska letala. Na stotine ruskih bombnikov obdeluje dnevno finsko zaledje. Na srečo je bil doslej uspeh sovjetskih zračnih napadov v primeri z lastnimi izgubami in napor le malenkosten. Čeravno je bilo vrženih že na tisoče ruskih najtežjih bomb na številna finska nezavarovana mesta ter naselja, je bilo doslej od teh bomb malodane manj Fincev ubitih, kakor pa od Fincev sestreljenih ruskih bombnikov.

Položaj Fincev bi bil še znatno boljši, ako bi jih glede letalstva Rusi z bogznaj koliko premočjo ne nadkriljevali.

*

Rusko premoč na suhem bodo Finci zastavljali do maja, če bo dospela od veselih jim zagotovljena zračna pomoč, in ne bodo klonili niti pred 500 kg težkimi letalskimi bombami, ker so odločeni za obrambo do zadnjega!

September in marec za Evropo nevarna meseca

Razpoloženje v Evropi je v letošnji zimi podobno onemu v lanskem septembru. Tedaj je čutil skoro vsak, da bo prinesla jesen nevarne in grozne odločitve. Celo dnevi teh odločitev so bili napovedani.

V sličnem položaju kakor lansko jesen gremo sedaj letošnji spomladi naproti. Že nekaj let sta marec in september za življenje v Evropi nevarna meseca; meseca, v katerih so uspele nemškemu kanclerju Hitlerju velike zasedbe. V marcu leta 1936 so vkorakale nemške čete v obrenske pokrajine, katere so

bile po verzajski mirovni pogodbi do tedaj zasedene od Francozov. Marca 1938 so bili Nemci na Dunaju. Nato je s'edil septembra 1938 nemški nastop proti Češkoslovaški, ki je bil zaključen s popustljivostjo Anglije ter Francije v Monakovem. Marca 1939 so zasedli Nemci še preostalo Češkoslovaško in septembra istega leta je doživela Evropa izbruh druge svetovne vojne.

Iz teh dejstev je razvidno, da je nekaj več nego praznoverje, ako pričakuje evropska javnost letošnji marec s strahom.

Finska se bo branila do zadnjega

Samozavestna izjava predsednika Finske

Predsednik finske republike je podal v minulem tednu naslednjo izjavo: »Sovjeti so se vrgli zadnje dni na požiganje finskih nezavarovanih mest in na ubijanje civilnega prebivalstva. Zadnje dni so sovjetska letala obmetavala z zažigalnimi bombami nad sto finskih nezavarovanih mest. Pri teh napadih je bilo ubitih 243, hudo ranjenih pa 269 civilistov. Izgube bi bile lahko še večje, če bi finska protiletalska obramba ne bila tako dobra. Finsko topništvo je sestrelilo od začetka vojne 170 sovjetskih letal. Finska bo vzdržala vse sovjetske napade, če bo dobila gospodarsko in vojaško pomoč iz tujine. Do spomladi, to je do konca maja, se ji ni treba nič bati. Do takrat bo Finska branila zima, kaj bo potem, se ne ve, toda Finska se bo branila z vsemi silami do zadnjega.«

Fond predsednika Amerike za pomoč Finski

Ker Finska v nad sedem tednov trajajoči vojni ni le odbila vseh sovjetskih ogromnih napadov, ampak je tudi zmagovita in se bo branila po zgorajnji izjavi svojega predsednika do zadnjega, se trudi predsednik Združenih ameriških držav Roosevelt za izdatno pomoč Finski. Predsednik Roosevelt je sporočil kongresu ali parlamentu v Washingtonu, da sedanji ameriški zakon o nepristranosti, ki prepoveduje denarno pomoč vojskujočim se državam, ne more veljati za Finsko in Rusijo, ker Rusija ni napovedala Fincem vojne. Zato Amerika lahko da Finski pomoč v obliki posojila 65 milijonov dolarjev, s katerimi bo Finska kupila živež in vojni material v Ameriki. Razen tega predlaga predsednik Roosevelt, naj ameriško finančno ministrstvo vrne Finski vse obroke, ki jih je plečala na račun

Ali ni Boga?!

V človeškem življenju se menjata med seboj sreča in nesreča, veselje in žalost, kakor v naravi sonce in dež, lepo vreme in neurje. Včasih pa se nagrne nad posameznike in človeštvo toliko zla, da se obzorje nad človekom zatemi, da človek več ne vidi ne sonca ne Boga. V takih hipih se izvije iz duše človeka vzdih: Ali ni Boga? Ni to, vzdih vernega človeka, ki ga vera uči, od kod zlo in kak je njegov smoter. Če tak vzdih zatrepče na ušnicah v Boga verujočega človeka, je njegov izvir v trenutni preplašenosti in zmedenosti, ki ga ovira, da se ne more znajti, ko udari nanj zlo z vso silo, osobito če zadene človeštvo takšna katastrofa, kakor je vojna. V naših Kristusovih in cerkvenih sovražnikih pa pomenja ta beseda uornost zoper Boga in zanikanje njegove previdnosti.

Božji in Kristusovi nasprotniki so mojstri besedičenja in množica v svoji nerazsodnosti kaj rada sledi njihovim frazom, kakor sledi neuki potnik v neznani pokrajini veščam, dokler ne zaide v močvirje, ki iz njega ni rešitve. Božja previdnost je človeku v življenju zvezda vodnica. Bog, ki je svet ustvaril, ga tudi neprenehoma ohranja in vlada tako, da vse stvari vodi in vse obrača na dobro. Zlo ni od Boga, marveč od človeka, od zlorabe njegove svobodne volje, od greha, je torej kazen za greh. Bog zemlje ni ustvaril kot hiatalnico in bolnišnico, ne kot grobišče in mučilišče. Bog je človeštvu na začetek njegove poti zasadil rože, osat in trnje je zasejal človek z grehom. Krut s človekom je samo človek, nikdar pa ne Bog, ki hoče s trpljenjem ljudi ne samo kaznovati, marveč tudi preizkusiti, poučiti, očistiti, poboljšati in izpopolniti. Tudi v največjem trpljenju se zrcali neskončna božja dobrotljivost in modrost njegove previdnosti.

Omejenemu človeškemu razumu je ta modrost neumljiva. Navestno da bi človeka v ponižnosti in potrpežljivosti klonil svojo glavo

pred tajnostjo božje previdnosti, pa mnogi teri zabavljajo in preklinjajo in druge hujskajo zoper Boga in njegovo Cerkev. In prav ti spadajo v vrsto onih ljudi, ki jih zadeva glavna krivda za gonje, ki prihaja nad narode in države, ker se ne zmimo ne za božje resnice ne za kazni. Papež Pij X. je početje teh ljudi in iz njega izvirajočo nesrečo tako-le označil: »Naš čas je nadvse neljubežen proti dobrotam Boga in gluh za njegove opomine, čeprav nastopajo kot silovite katastrofe in nadloge. Boga so izločili iz zborov in zbornic, iz šol, iz družin, iz vse človeške družbe, ki bi naj bila svobodna vsakega jerebstva, ter si domišljajo, da bo sama iz sebe prišla na pravo pot.« Kam pridejo narodi in človeštvo, če se ne dajo voditi od Boga in njegovih zapovedi, dokazujejo sedanje razmere na svetu, ki jih je povzročila nevera, poganstvo in brezboštvo.

Toda naj se te silé še toliko trudijo ter uporabljajo najnovejše in najpopolnejše iznajdbe človeškega duha, Bogu vendar ne bodo iztrgali iz rok svetovnega žezla. Zadržaje niti svetovnih dogodkov se stekajo v božjih rokah. Bog je, ki vodi usodo posameznikov in narodov. On je, ki uravnava tudi katastrofe, ki zadevajo narode in človeštvo, k pravemu cilju. Napoleonove vojne ob začetku preteklega stoletja so prinesle državam neizmerno veliko nadlog in tegob. Nekaj dobrega pa je iz njih vzraslo: vzbudila se je nacionalna zavest posameznih narodov, ki je začela pot razvoju preteklega stoletja. Svetovna vojna (od 1914 do 1918) je bila svetovna katastrofa, iz katere pa je končno vznikla svoboda in samostojnost malih narodov in njih držav. Kaj bo sedanja vojna prinesla kot končni rezultat svetu, ne moremo in ne maramo prerokovati. Eno pa vemo in povemo: tisti človek in tisti narod, ki v vsem svojem življenju in trpljenju ne omajno zaupa v Boga, bo deležen obljube svetopisemske besede: »V Tebe, Gospod, sem zaupal, ne bom vekomaj osramočen!«

ga je pa kljub toliki zaščiti domača industrija malenkostna. Kmeti, ki su vsled navedenih dejstev ne more nabaviti dobrega železnega pluga, si pustijo izdelati pol železen plug pri vaškem kovaču kot »njega dni«. Ko bi ne bilo carine, bi si bili naši kmetje nabavili za isti denar, kot so ga izdali za manj vredno orodje, boljše in dvakratno število orodja, kakor so si pa pod pogoji, ki sa se jim nudili.

Dostikrat kmet niti ni mogel nadomestiti še tistega orodja, ki ga je prej imel, tako da je celotni napredek v gospodarstvu občutno nazadoval. Saj še v Sloveniji, ki je precej napredna, težko najdeš na vasi dober železen plug, ampak le lesen plug, pri katerem je železen samo nož, lemež in deska. S takim plugom se pa ne da globoko orati, zato je pa tudi pridelek mnogo manjši kot bi sicer bil! Tak plug, potrebuje tudi mečnejšo vprego kot pa dober železen, n. pr. Sackov plug.

Posledica slabega orodja je, da naš kmet na svoji zemlji ne pridelja skoraj nič, da naš narod ljudstvo beži z dežele v mesto, da naš narod hira radi pomanjkanja hrane itd. Zemlja se da dobro obdelati le z dobrim orodjem, kmetijske rastline se dajo obraniti pred škodljivci le z dobrimi škropilkami, veselje do kmečkega dela da le dobro orodje, vzpodbudo k naprednemu kmetijstvu da le dobro orodje, sploh vse, kar je združeno s kmetijstvom, ima svoj izvor le v dobrem kmetijskem orodju in v dobrih kmetijskih strojih. Kmetijska znanost priporoča globoko oranje. Kako bo kmet globoko oral, če nima za to primernih plugov? V vinarstvu in sadjarstvu se danes ne da več shajati brez škropljenja. Da naši kmetje škropljenja sadnega drevja ne izvršujejo, je krivda v pomanjkanju dobrih, cenjenih škropilk. Trta šmarnica uničuje zdravje našega naroda vedno bolj, toda kljub temu jo ljudje goje in zagovarjajo, ker se pač boje škropljenja. Zlahkne vinske trte, in to radi pomanjkanja dobrih, cenjenih trsnih škropilk in škropilnih potrebščin. Končna krivda vsega tega stanja je pa v neumestni, neprimerni zaščitni carini na kmetijske stroje in kmetijsko orodje.

Kaj je storiti?

Kmetijske organizacije, pa tudi razni kmetijski ministri že leta in leta zahtevajo, da se zaščitna carina za kmetijske stroje in kmetijsko orodje ukine. Vse je bilo brez uspeha. Koristi malega števila ljudi so bile postavljene nad korist 12 milijonov kmečkega prebivalstva. Tako je preveliko podpiranje industrije s pomočjo visoke uvozne carine povzročilo na kmetih veliko revščino. Poleg tega smo si navlekli na vrat zaradi tega podpiranja industrije cel kup pijavk iz tujine, ki pri nas basejo in basejo v nikdar polne žepo, naše ljudstvo jim pa v svoji nevednosti še pomaga. Na ta način nas bodo enkrat zrinili iz rodne grude kot jež lisice.

Danes zmaguje zdrava pamet pri nas in drugod, zato bi bilo pametno tudi pri nas naravnim putem z ukinitjem zaščitnih carin na kmetijske stroje in kmetijsko orodje znižati cene tam za kmeta najvažnejšim industrijskim izdelkom in tako zaježiti pot pretiranemu dobičkarstvu na tem polju. Jasno je, da se vse to ne da napraviti z eno potezo, ker bi se ta poteza pregloboko zajedla v naše javno gospodarstvo, na katerem slone denarna sredstva države in banovin, toda začetki je treba, kajti sicer je zgubljen naš kmet, ker ravno na tem polju hira pri korenini. Zdravila, ki se našemu kmetijstvu nudijo sedaj, so zdravila smrtno bolnemu. Treba je uporabiti navedena naravna zdravila, pa bo ozdravel naš kmet in z njim vred bo šel ves naš narod boljšemu življenju naproti.

Rak-rana našega kmetijstva

Že pred svetovno vojno se je čimdalje bolj širila na kmetih uporaba gospodarskih strojev in modernega orodja. V prvih povojnih letih je potreba po modernem orodju naraščala, naši kmetje so pa gospodarske stroje tudi kupovali. To so lahko storili, kajti kmetijski pridelek so takoj po vojni imeli dobro ceno. Predvsem so se nabavljali železni plugi in drugo orodje. Na žalost je pa bilo tedaj industrijsko blago slabe kakovosti. Večji posestniki, kmetijske šole in druge ustanove imajo še sedaj motorne škropilke in razno drugo orodje, nabavljeno iz prvih povojnih let. Vse to orodje in kmetijski stroji so danes po večini zaradi svoje slabe kakovosti neuporabljivi. Toda čim je industrija v drugih državah jela izdelovati boljše blago, je nastopila druga velika ovira v napredovanju našega kmetijstva. Ta ovira je zaščitna carina:

Zaščitna carina

je bila uvedena na vse inozemsko blago takoj, ko se je začela snovati domača industrija. Čim se je v državi začel izdelovati kak stroj, ali kako orodje, že je dotični podjetnik zahteval zaščito in jo tudi dobil, pa čeprav je njegov izdelek bil malenkosten. Ta zaščitna carina se je zviševala iz leta v leto ter dosegla 100% in še več tovarniške cene. Naš kmet si pa vsled visokih carin ni mogel nabavljati tistega orodja, ki bi ga potreboval pri svojem gospodarstvu. Da je carina zelo velika, nam priča sledeči primer:

Pred kratkim so bili poslani iz nemškega mesta Ulm železni plugi v Zagreb. Do jugoslovanske meje postavljen plug (tu je vraču-

nana tovarniška cena pluga in dovoz do meje) tipa »Jota S« je stal 446 din, postavljen v Zagreb pa 875 din; tip »Servus« do meje 460 din, v Zagrebu 984 din, obračalni plug do meje 695 din, v Zagrebu pa 1339 din. Torej je carina vzela ravno toliko, kot stane plug v tovarni. Obračalni plug, ki je potreben našim najbolj revnim posestnikom v hribih, stane torej okrog 1500 din, dočim bi ga v tovarni lahko dobili za 600 din. Domača industrija izdeluje le slabše vrste plugov, obračalnih pa sploh ne. Tako morajo ostati kmetovalci brez dobrega orodja, in to skoraj izključno naravnost zaradi carine, ki znaša 40 zlatih dinarjev od 100 kg teže (zlat dinar je vreden 13 navadnih dinarjev). Pri vinogradnih škropilkah znaša zaščitna carina celo 100 zlatih dinarjev za 100 kg teže. V razmerju s kmetom v Nemčiji plača naš kmet za gospodarske stroje približno trikrat več. Naš kmet je tako trpel na dveh koncih. Na eni strani je padla v času krize cena kmetijskim pridelkom, na drugi strani so se mu pa stalno podraževali stroji, umetna gnojila, galica itd., vsled česar naše kmetijsko gospodarstvo iz leta v leto nazaduje, namesto da bi napredovalo.

Posledice tega stanja

so, da naš kmet sploh ne kupuje strojev in modernega orodja. Muči se s starim, dostikrat neuporabljivim orodjem in težkim ročnim delom. Radi par industrijalcev in malih podjetnikov, ki zaposlujejo nekaj stotin delavcev, zaostaja dva milijona kmečkih gospodarstev v naprednem kmetijstvu. Poleg vse-

»Slovenski gospodar« stane:

za vse leto 32 din; za pol leta 16 din; za četrt leta 9 din.

Po Jugoslaviji

Zagrebski obisk kneza-namestnika Pavla in njegove soproge kneginje Olge ni samo pomenljiv dogodek v notranji politiki države, marveč tudi utrja v mnogem mednarodni položaj naše jugoslovanske države. Hrvatsko ljudstvo je o priliki knezovega bivanja v Zagrebu podalo vsej javnosti dokaz, da ne išče svoje sreče in svojega napredka izven mej naše države, marveč da je navezalo svoj obstoj in svoboden razvoj na sožitje s Srbi in Slovenci v isti državi, ki ji je na čelu vladarska hiša Karađorđevićev. Ta veličastna manifestacija je globoko odjeknila v vsem svetu, kateremu je dokazala, da je Jugoslavija nezlomljiva in nerazdružljiva država Hrvatov, Slovencev in Srbov, ki so z narodnim sporazumom položili tej državi trdne temelje ter bodo njen obstoj, njeno neodvisnost in njene pravice branili v bratski slogi in nezlomljivi vzajemnosti.

Nov načelnik našega generalnega štaba. Za načelnika našega glavnega generalnega štaba je postavljen armijski general Peter Kosič, doslej poveljnik Beograda. General Peter Kosič je temeljito izobražen in sposoben za najvišje mesto v vojski.

Važen setanek našega zunanega ministra z romunskim. Stalni svet držav Balkanske zveze se bo sestal 2. februarja v Beogradu. V očigled temu sestanku sta se sešla 20. januarja naš zunanji minister dr. A. Cincar-Marković in romunski Gafercu v Vršču ob jugoslovansko-romunski meji in sta imela tam dve in pol ure trajajoč posvet. Ministra sta razpravljala o vprašanjih v zvezi z zasedanjem stalnega sveta Balkanske zveze, ki bo pa odločujoč glede združanja in nastopanja balkanskih držav v bližnji bodočnosti.

Potrebno sodelovanje. Podpredsednik vlade dr. Vlado Maček je poudaril v svoji izjavi romunski novinarski agenciji Rador, da nobena država ne more živeti zase, marveč se mora vezati z drugimi bodisi na gospodarskem, bodisi na vojaškem področju. Za male države je boljše, da se vežejo z malimi državami, ki imajo iste potrebe in koristi. To velja zlasti za Jugoslavijo in Romunijo. V današnjem položaju bi bilo izredno važno in koristno, da bi Jugoslavija, Romunija, Madžarska in Bolgarija začele s čim tesnejšim sodelovanjem na vseh področjih.

Za edinstvo radikalov. V radikalni stranki ni več tiste sloge, kakršna je bila v preteklosti. Velika večina radikalov je združena v JRZ pod vodstvom ministrskega predsednika Dražiša Cvetkovića. Stari Pašičev prijatelj Aca

Stanojevič je na čelu staro-radikalov. Svoji skupini vodita ministra dr. Laza Marković in Boža Maksimovič. Radikalom volilec pa ta borba med radikalnimi prvaki, ki je bolj osebne nega kot stvarnega značaja, močno preseda in zato zahtevajo na ishodih in sestankih, naj bi se vse radikalske skupine združile.

Hrvatski sabor je čij želja in zahtev hrvatskega naroda. Odkar so se Hrvati s Srbi in Slovenci združili v skupno državo, ta zahteva ni utihnila. Sedaj je njihova zahteva izpolnjena: knez-namestnik Pavle je za časa svojega bivanja v Zagrebu v veliko veselje Hrvatov podpisal zakon za volitve v hrvatski sabor. Razpis teh volitev je torej samo vprašanje časa. Volilno pravico za hrvatski sabor imajo moški, ki so pripadniki banovine Hrvatske, ki torej imajo domovinsko pravico v eni izmed občin te banovine. Jugoslovanski državljani (Srbi, Slovenci in tudi Hrvati), ki niso pripadniki banovine Hrvatske, se ne bodo udeležili volitev za hrvatski sabor. Aktivna volilna pravica se začneja z dovršenim 24. letom starosti, pasivna pravica (da more kdo biti izvoljen) pa je vezana na starost 30 let. Aktivni državni, banovinski, mestni in občinski uradniki ne morejo biti izvoljeni, pač pa morejo biti izvoljeni ban. ministri in vseučiliški profesorji, ki z izvolitvijo ne izgubijo

svjoege profesorskega položaja. Na vsakih 40.000 prebivalcev pride en poslanec, tako da bo sabor štel nad sto poslancev. Glasovanje se vrši s kroglicami. Volilna edinica ni okraj, marveč okrožje. Vseh okrožij je 12. Okrožno kandidatsko listo lahko postavi vsak, ki zbere zanj najmanj sto podpisov. Za razdelitev mandatov velja D'Hontov proporcni sistem. Volilne komisije postavljajo okrožna sodišča. Verifikacijo (potrditev) mandatov izvoljenih poslancev ne bo izvršil sabor, marveč vrhovno sodišče (Stol sedmorice v Zagrebu). Poslanci bodo imeli dnevnic po 120 din za časa zasedanja in če sodelujejo pri delu sabora.

JNS je podobna koklji, ki jo zapuščajo piščeta. Ta pojav opazujemo v Sloveniji, kjer se vrši pobeg nekdanjih pristašev JNS k Samostojni demokratski stranki, odnosno iz podželske JNS k mladokmetijcem, ki še nimajo pravega političnega kompasa; nekateri pa so se orientirali odločno na levo, kjer jih z odprtimi rokami sprejema pod sovjetsko zvezdo jadrajčoa Zveza delovnega ljudstva. Slična usoda je zadela JNS tudi v Bosni. Za časa diktature se je v to stranko zateklo mnogo ljudi, ki so prišli iz različnih strank. Sedaj pa, ko se ladja JNS potaplja, jo po starem pregovoru zapuščajo podgane, to se pravi: pristaši JNS bežijo nazaj v svoje prejšnje stranke.

Bodoča dela cestnih odborov Maribor in Ptuj

Dela mariborskega cestnega odbora

Okrajni cestni odbor Maribor je v minulem tednu razpravljaj o novem cestnem proračunu, ki predvideva 5.624.172 din izdatkov.

Dohodki so predvideni s 4.119.950 din, primanjkljaj pa se bo kril z 22% cestno doklado.

Za vzdrževanje banovinskih cest bodo porabili nekaj nad dva milijona dinarjev.

Nadaljevali bodo tudi cestna dela Bresterica—Sv. Križ, za kar je določenih 340.000 din, za cesto Ruše—Fala 190.000 din, Žice—Sv. Ana 150.000 din, za cestna dela v Slovenskih goricah pa so predvideni večji in manjši zneski. Za preureditev banovinske ceste Maribor—Sv. Peter je določen znesek 200.000 din, za nadaljevanje te ceste pa še 250.000 din. Letos bodo tudi končali pohorsko cesto Reka—Sv. Arh, za kar bodo porabili 300.000 din.

Okrajni cestni odbor bo popravil cesto Marenberg—Ribnica—Brezno in je za ta dela določen znesek 40.000 din. Končali bodo tudi cesto Slov. Bistrica—Oplotnica, za kar je odobren znesek 250.000 din.

Delovni program cestnega odbora v Ptuj

Okrajni cestni odbor je odobril novi proračun, ki izkazuje 1.823.980 din izdatkov in din 1.288.013 dohodkov. Za vzdrževanje banovinskih cest je določenih 952.410 din; za vzdrževanje ceste k železniški postaji 12.630 din; za podpore občinam 8500 din; za vzdrževanje subvencioniranih cest 75.475 din; anuiteta za posojilo 30.362 din; za vzdrževanje okrajne imovine, broda v Zavrču, ceste Leskovec—Podlehnik in Majšperk—Naraplje 56.100 din; za gradbene sklade 11.500 din; za preureditev banovinskih cest in mostov 375.000 din; za odkup zemljišč in napravo načrtov 51.000 dinarjev.

Dohodki so predvideni tako: dohodki cestnega okraja 45.963 din, prispevek banovine za vzdrževanje banovinskih cest 446.840 din; železniška uprava 4210 din in prispevek banovine 241.000 din.

Primanjkljaj znaša 535.967 din, ki bi se naj kril z 18% okrajno cestno doklado na neposredne državne davke.

Novi proračun je za 62.375 din manjši od lanskega.

Najstarejši francoski vojak

Najstarejši živeči vojak francoskega imperija je neki Afričan iz alžirske pokrajine Constantine. Oblasti so dooznale, da je bil rojen v letih med 1830. do 1833. in je zatorej letos vsaj že 106 let star. Starina se imenuje Mohamed Bouzig in se je l. 1857 uvrstil v zvezo Turko-slov. Kot član te zveze se je udeležil 16 vojnih pohodov in več ko 50 bitk in tudi nesrečne francoske pustolovščine cesarjem Maksimilijanom v Mehiki. Cez 19 let nato se je poln odlikovanj povrnil v svoj rojstni kraj. Od l. 1876 pa mož ni več zapustil svoje vasl. Zato pa je pet njegovih sinov padlo v svetovni vojni. Za 100 letnico mu je francoski komandir k njegovi

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetijskega življenja

Šubin je Alekseja postavil za predsednika kolhoza, čeravno je bil osumljen protiboljševskega mišljenja. On je bil namreč edini sposoben za vodstvo kolhoza. In edino, kar je od Šubina zahteval ljudski komisar Klaus Rišin, je bil čim boljši pridelek žita. Ta pa se je dal doseči samo pod vodstvom tako izvrstnega gospodarja kakor je bil Aleksej. Šubin ga je sovražil, ker ga ni mogel ustrahovati ko drugih, in mimu storil žalega, ker ni imel človeka, ki bi mogel Alekseja zameniti.

Šubin sam je bil v vašicem sovjetu neomejen gospodar. On je bil upravnik, sodnik in sploh vse. Pravico je krojil po svoje. Najčestje jo je delil z revolverskim strelom. Kdor je bil osumljen ali obtožen, je že bil tudi kriv in je moral brez zaslišanja in zagovora umreti kot sovražnik sovjetske republike.

Šubin je obojeval. Ravno je njegova žena Natalija postavila predenj na krožniku lepo ribo, ki si jo je pridržal od plena, poslanega v Jasko. Kakor drugi niso smeli zaužiti niti trohice od sadov svojega dela, tako si je on pridržal od vsakega pridelka najboljši del. Tako

so delali vsi voditelji sovjetov, veliki in mali — ti drugi še v večji meri ko prvi.

Poleg krožnika je ležal hleb belega, svežega kruha. Sama Natalija ga je bila zamešila in spekla iz moke, ki jo je gospod predsednik vzela iz sovjetskega skladišča, kakor je jemal vočko, konzerve, obleke in vse drugo, kar je potreboval za svojo udobnost.

Dobre grizljaje je gospod predsednik zalival z vodko. Obraz mu je žarel od pijače in zadovoljnosti. Bil je dobro razpoložen. Mislil je na mlačvo v kolhozu, ki se bo začela naslednjega dne. Letina je bila dobra in tako bo lahko obilo žita pošlal Klausu Rišinu, za kar bo prejel pohvalo. A tudi sam si bo mogel pridržati nekaj stotov. Njegova zvesta pobočnika Karanzin in Aksakov, člana vaškega sovjeta, se bosta že pobrigala, da od časa do časa neopaženo izgine kaka vreča zlatorumene pšenice na njegovem podstrešju. Ravno tako bosta tudi poskrbela, da bo zrnje skrivaj našlo pot v Jasko, kjer ga bo sodrug ravnatelj sovjetskih mlinov spremenil v fino moko. Pobočnika in ravnatelj bodo radi molčali, ker bodo tudi oni dobili primerne deleže.

Natalija je skrbno stregla svojemu gospodarju. A tudi na njenem okroglem, rdečem obrazu ni sledu o bedi in trpljenju. Pred šestimi meseci je z grozo v srcu zapuščala dom. Šubina se je bala in ga sovražila. Življenje v

Novice iz domačih krajev

80-letnica zlatomašnika. Dne 24. januarja je izpolnil 80 let gospod Matija Stoklas, zlatomašnik in vpokojeni župnik v Zabukovju. Jubilat se je rodil 24. januarja 1860 v Šmarju pri Jelšah. V mašnika je bil posvečen l. 1883. Dolga leta je župnikoval v Zabukovju, kjer uživa pokoj še čil in zdrav. Bog ga ohrani še mnoga leta!

Poledica povzročila smrtno prometno nesrečo. V Mariboru na križišču Aleksandrove in Kopališke ulice se je ustrašil 64 letni avtoizvošček Ferdinand Simbah trčenja s tovornim avtomobilom. V izogib ene nesreče je zavrl z vso naglico svoj avto, katerega pa je zaneslo radi poledice na pločnik pred Moravčevo trgovino. Nesreča je hotela, da je bila na pločniku v tem trenutku 28 letna Gizela Filipčič, hči pečarskega mojstra iz mariborske Mlinske ulice. Avto je pognal Filipčičevo z vso silo ob zid, da si je razbila glavo in je na tleh ležečo še povozil. Nesrečnica je izdahnila med prevozom v bolnišnico.

Kuharica zgubila 2400 din. Na vožnji po železnici od Zagreba do Maribora je zgubila mariborska kuharica Anica Nemet 2400 din.

Otročiček zmrznil v postelji. Zakonca Friderik in Frančiška Vauhnik s Pobrežja pri Mariboru sta se podala na obisk v Počehovo, doma pa sta pustila v oskrbi hišne lastnice en mesec starega otročička. Ko je pogledala hišna posestnica drugo jutro k otroku, ga je našla mrtvega v postelji. Državno tožilstvo je odredilo sodno raztelesenje, ki je ugotovilo, da je otročiček zmrznil, ker je bil preslabo pokrit in stanovanje ni bilo zakurjeno.

Avtomobila trčila. Na Tržaški cesti v Mariboru je zadel osební avto g. Kurta Thalmana v mestni avtobus. Trčenje je avtobus le malo poškodovalo, pač pa se je razbila karoserija osebnega avtomobila, kojega lastnik je oškodovan za 10.000 din.

Dva poškodovana pri avtomobilski nesreči. Pri št. Petru pri Mariboru se je prekucnil tovorni avto. Šofer je ostal nepoškodovan, pač pa sta dobila poškodbe 24 letni Ivan Mislej in orožniški narednik Ivan Jelenko iz Cmureka.

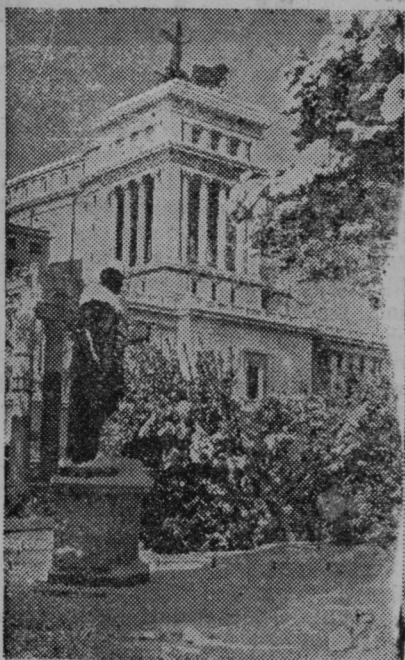
Dva ponesrečila pri smučanju. V Ribnici na Pohorju je padel v mraku med smučanjem mehaničarski pomočnik Ivan Žuntar. V trenutku padca je pripeljal za njim drugi smučar, ki je zadel s smučarsko palico Žuntarja v

stegno in mu je preparal žilo. Navzoča zdravnikarica sta nudila ponesrečencu pomoč in odredila njegov prevoz v mariborsko bolnišnico. — Drugi ponesrečeni smučar s Pohorja je zagrebški poštni uradnik Franc Slanina, kateri si je razparal na ostrem kamnu stegno.

Na cesti umrl vsled srčne kapi. V Trbonjah pri Dravogradu so našli v obcestnem jarku v snegu mrtvega 67 letnega posestnika Valentina Kompošta. Preiskava je dognala, da je umrl Kompošt na posledicah srčne kapi.

Otrok padel v škaf kropa. V Križevcih pri Ljutomeru se je mudil na dopustu pri starih vodnik Analich iz Splita s svojo ženo in triletnim sinčkom. Vodnik je hotel vzeti s seboj na pot gos, za kojoj operjenje so pripravili škaf kropa. Fantek se je motal okrog škafa in je padel na hrbet v krop ter se je hudo opeknel. Opečenega fantka so spravili v sobosko bolnišnico.

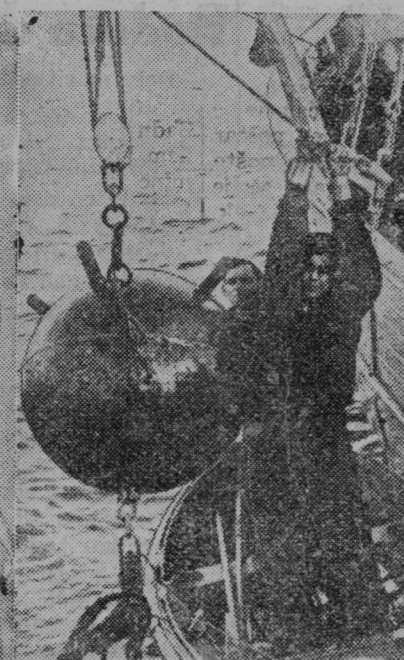
Lončarska pomočnika se smrtno zastupila v lončarski peči. Pri Sv. Marjeti niže Ptuja je lončar Sivka in sta bila pri njem zaposlena kot pomočnika 21 letni Ivan Jakopanec in nekoliko mlađši Joško, oba iz Hrvatske. Pomočnik Ivan je bil zadnji petek zvečer v Forminu na luščenju bučnic pri Lesarjevih. Ko se je vrnil domov okrog polnoči, mu je odprl tovariš Joško. Nato sta se podala oba namesto v spalnico v lončarsko peč, da bi se nekoliko

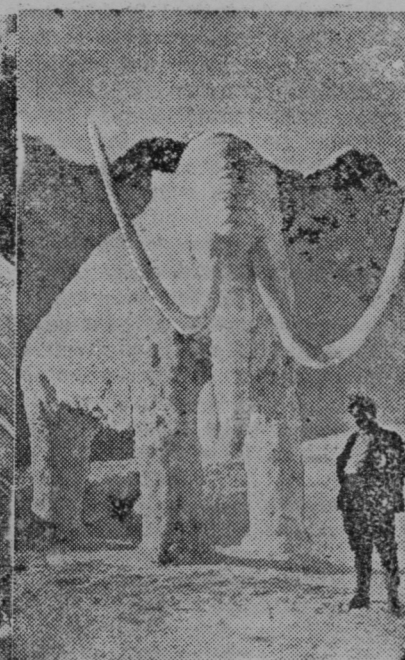
Silna redkost v Rimu: trg Venecija v snegu

Tudi ženske že frújo po zraku! Slika angleške letalke

Nemški mornarji lovijo prosto plavajoče mine

Predpotopni živalski orjak mamut — iz snega

njegovi hiši se ji je studilo. Prejokala je dneve in noči. A to je trajalo samo kaka dva tedna.

Nenadoma se je izvršila v njeni notranjosti sprememba. Uvidela je, da ji nudi življenje pri Šubinu velike ugodnosti. Vso svojo mladost je preživela v pomanjkanju. Na vsakem koraku je slišala samo jadikovanje izstradanih ljudi in videla nepopisno bedo. V Šubinovi hiši je bilo vseh dobrot v izobilju. Razen tega pa je Šubin bil manj grob do nje kakor se je bala. Kadar je imel dovolj jesti in pijače, je bil dobro razpoložen. Tega pa ni manjkalo, ker so bili vsi tajni kotički hiše dobro založeni. Samo eno žrtev je morala Natalija prenesti: prekiniti je morala stike z družino, ker se je njen oče boril v Denjikinovi vojski zoper rdeče. Šubin ji je dan za dnem dopovedoval, da sta družina in vera stara bajka in da mož in žena imata samo eno družino: sovjetsko državo. Dobra hrana, pozimi topla hiša, nove obleke in lepe, pisane tkanine, fini čevlji, kakršnih prej niso poznale njene noge, Šubinove ljubeznivosti, s katerimi ni skoparil, ko je bil sit in napit, stekleničica parfema, ki jo je od časa do časa mož vzel zanjo iz sovjetskega skladišča: vse te in druge prijetnosti so polagoma popolnoma preobrazile Natalijinega duha. Kakor mož, se je tudi ona začela smatrati za neko višje bitje in je izgubila smisel za bedo navadnega ljudstva.

O komunizmu ni vedela več ko oni konjeniki, ki so

pravkar poskakali s konj in se napatili proti hiši. A bila je prepričana, da ta stvar mora biti nekaj dobrega, ker je ona, ki je bila žena komunističnega voditelja, imela vsega v izobilju: dobro hrano, lepe obleke in ji ni bilo treba poslušati okrog sebe jadikovanja.

Natalija ni bila edina v Balti, ki se je pridružila komunizmu. Korist, strah in razni drugi oziri so tudi druge premotili, da so postali izdajalci. Karanzin, Šubinov pobočnik, je prej bil cerkovnik. Postal je eden najhujših brezbožnikov, da bi tako zabrisal spomin na svojo preteklost. Šubin mu je poveril policijo in on je z veliko gorečnostjo vršil svojo službo. Aksakov je bil sin nekega bogatega kmeta. Dopršil je nekaj razredov srednje šole. H komunizmu se je pridružil s prepričanjem, da ga bodo poslali v Odeso v službo ljudskemu komisarju Klausu Rišinu, pred katerim se je tresla vsa Ukrajina.

Šubinovega dobrega razpoloženja je bilo konec, ko je med vrati zagledal moža v vojaškem plašču in s kučmo na glavi. Ni mu bilo ljubo, če ga je med jedjo kdo motil. Danes mu je to bilo posebno neljubo, ker je Natalija ribi dodala zelo dobro omako. Zato je grobo vprašal vojaka:

»Tovariš, čemu si prišel?«

»Malo prej smo ob reki ujeli dva ribiča, ki sta nesla polno košaro rib. Gotovo sta imela namen, ribe skrivaj odnesti domov.«

vim drugim odlikovanjem izročil še križec častne legije.

*
Številna imena za »Lvov«

Menda ni mesta na svetu, ki bi bilo imelo toliko imen, oziroma toliko različnih oblik svojega imena, kakor Lvov. Malorusi ga imenujejo in so ga imenovali: Lwow, Lviv, Lvihrad, Lvihorod, Ilviv. Latinska imena so bila: Lemburga, Lamburga, Leontopolis, Leopoldis, Leone, Livovia, Leopoya. Nemci so imenovali mesto: Lemborg, Lemberg, Löwenburg. Grki so imeli v 13. stoletju obliki: Litbon in Litbaba, carigrabski patriarhi pa so uporabljali ime Leovios, a še česče Leontopolis. V turških knjigah nahajamo oblike: Ill, Iibo, Ilibot, Ilibov ali Iibadz,

ogrela. V peči sta sedla na prostor za zlaganje glinaste posode in tamkaj ju je našla gospodinja v soboto zjutraj mrtva, ker so ju zadušili strupeni plini od oglja. Smrtno ponesrečena je svaril lončarski pomočnik Mikša pred mlačno pečjo, a sta se izgovorila, da se bosta le nekoliko pogrela, nato pa šla vsak v svojo posteljo. Pri prijetni toploti sta mladeniča zadremala in se nista več prebudila.

Zrtev prometne nesreče. Prejšnji teden se je na državni cesti Dolnja Lendava—Mursko Središče zgodila prometna nesreča, ki bi kmalu zahtevala življenje mladega, komaj 15 let starega Terek Aleksandra, ki se je tod peljal s kolesom. Po nesrečnem naključju ga je namreč povozil šofer g. Fritza, ki je z avtom peljal potnike v Zagreb ter je ubogi fant dobil občutne poškodbe.

Ena nesreča za drugo. Posestnika Antona Kodriča v Novakih pri Poljčanah sta zadeli hudi nesreči ena za drugo. Na kugi so mu poginile svinje, v najnovejšem času pa se mu je od dima zadušila v hlevu živina ter znaša slednja škoda 10.000 din. Radi hude zime je dala mati sinu, ki spi v hlevu, v posteljo segreto opeko. Sina v oni noči ni bilo k počitku, od prevročne opeke je začela tleti slama v ležišču in dim je zadušil pet glav živine.

Podlegel poškodbam. »Slov. gospodar« je poročal, da je ponesrečil v Oplotnici v župniji Čadram pri Sl. Konjicah pri smučanju 30 letni hlapec Karel Bornekar. Bornekarja je zadela med prevozom v bolnišnico še druga nesreča, ker je padel vsled snlašenja konj pod voz. Revež je dobil tako hude poškodbe vsled dvoine nesreče, da jim je podlegel v celjski bolnišnici.

Pri padcu si prebil lobanjo. V Račah se je smrtno nevarno poškodoval 33 letni poštar Franc Horvat, ki je vozil ambulanto pošto med Mariborom in Kotoribo. Horvatu se je izpodmaknila lestev in je priletel na trdi tlak, kjer je obležal s prebito lobanjo.

Mimó vozeči vlak vzrok smrti. Mihael Kumpfergar, 66 letni delavec iz Vrba pri Sv. Juriju ob juž. žel., je pri prehodu čez železniško progo spregledal vlak, ki je pognal starčka z zračnim pritiskom ob kamenje s tako silo, da je obležal mrtev.

Posestnik zašel v gozdu in zmrznil. Anton Peček, posestnik v Straži pri Dramljah, se je podal 9. januarja v Celje po smočnik za domačo občino, a se ni več vrnil. Dne 16. januarja so ga našli v gozdu za Dramljami mrtvega. V pozni noči je zašel v hosti, ni mogel najti prave poti in je zmrznil. Peček je oče 14 otrok, od katerih jih živi še devet.

Sobarica se hudo onekla. V Žalcu se je vnela pri peči obleka 19 letni sobarici Angeli Murko,

katero so oddali s hudimi opekljami po hrbtu v celjsko bolnišnico.

Nesreča pri smučanju. V Lučah v zgornji Savinjski dolini si je zlomil pri smučanju desno nogo 13 letni Vinko Krepš, sin organista.

Pri padcu si dvakrat prebil lobanjo. Okrog polnoči se je podal v Trbovljah proti domu Ivan Strašek, ki je zaposlen na separaciji. Na poti se je spotaknil na lesu, padel 5—6 m globoko in si je dvakrat prebil lobanjo. Imel pa je po tako hudem padcu še toliko moči, da je prišel sam domov in so ga od tam spravili v rudniško bolnišnico.

Dve ženski si zlomili nogo pri padcu. Ana Vebrova, 45 letna posestnica iz Studenec pri Veliki Pirešici, si je zlomila pri padcu nogo. — Na cesti je padla in si strla nogo 40 letna žena upokojenega polkovnika Vilma Strelova iz Komenskega ulice v Celju.

Zrtev neprevidnega streljanja z možnarji. V Dobu pri Domžalah v ljubljanski okolici so fantje streljali Antonom za god. Med strelci je bil tudi občinski sluga Anton Skarbek, ki se je prenaplo približal nabitemu topiču, iz katerega mu je bušil v obraz naboj. Neprevidneža so spravili s hudo ranjenim obrazom v ljubljansko bolnišnico.

Osemletna deklica si užgala s tresko obleko. V Učaku pri Moravčah na Kranjskem se je podala osemletna Marija Prašnikarjeva zjutraj v cerkev. Radi jutranje teme si je dekletce svetilo s treskami in si je pri tem zanetila obleko. Otrok je začel vsled oneklin še bežati in ie tekel, dokler se ni zgrudil ves onemogel v sneg. Prašnikarjevo hčerko so oddali v ljubljansko bolnišnico s smrtnonevarnimi opeklinami.

Star postrešček se ubil pri skoku iz vlaka. Zadnji petek zvečer je na ljubljanskem glavnem kolodvoru 65 letni postrešček Franc Tominc potniku spravil prtljago v ekspresni vlak. Ko ie bila prtljaga v vagonu, je postrešček stopil do potnika po napitnico, a se je medtem snustil vlak že v premikanje in je v nar trenutkih že dosegel brzino 30 km na uro. Stari Tominc je skočil iz vozečega ekspresa padel, priletel z glavo ob tračnico in se ie tako hudo potolkel na glavi, da je umrl v ljubljanski bolnišnici v soboto zjutraj.

Transmisija mu polomila roke in noge. V Ravnah pri Kočevski Rebi ie zazabila transmisija 17 letnega delavca Frca Riharda in mu ie polomila roke in noge.

Za boljše poštne dostavljanje! V »Slov. gospodarju« smo že večkrat omenjali velike neprilike Slovenskih goric in drugih krajev pri nas, da ne dobivajo pošte tako redno dostavljene kakor bi bilo to potrebno. Na našo proš-

njo, da se poseben odposlanec ravnateljstva pošte o tem prepriča, je pretekli teden dejansko pregledal višji uradnik poštne ravnateljstva razmere gotovih poštних okolišev v Slovenskih goricah in je mogel ugotoviti, da so bile pritožbe upravičene. Niti poštarjev niti pismonoš ne zadeva krivda, pač pa je krivo to, ker je nastavljenih premalo pismonoš in tako se dostavlja pošta le po dvakrat na teden, če je tudi to sploh bilo mogoče. Vsi okoliši so razdeljeni na posamezne selske dostavne okraje in v vsakem okraju bi moral biti pismonoša, ki bi vsaj štirikrat na teden donášal pošto. To je danes tudi naša zahteva: nastavi se naj toliko pismonošev, da bo mogoče v vseh krajih dostavljati pošto vsaj štirikrat na teden! Kjer se to ne godi, tam naj občina napravi vlogo na poštno ravnateljstvo v Ljubljano in naj dokaže, da tam dostava pošte zaradi pomanjkanja pismonoš ni v redu in da se naj uredi vsaj štirikratna tedenska dostava pošte na dom.

Obmejni promet Maribora v preteklem letu. Lani je potovalo preko Maribora čez mejo v obeh smereh 261.175 oseb.

Desetletnica znanega mariborskega sanatorija. Sanatorij v Mariboru v Gosposki ulici je obhajal zadnje dni desetletnico obstoja pod umnim vodstvom g. dr. Mirka Černiča, šefprimarija kirurškega oddelka na mariborski splošni bolnišnici.

Koliko so zaslužili lani naši sezonski delavci v Nemčiji? Novembra in decembra 1939 se je vrnilo s sezonskega dela 9667 delavcev iz Nemčije. Razen teh pa še posamezno 447 delavcev, torej skupno 10.161 delavcev. Tem pa so se pridružili še oni, ki so v Nemčiji ostali še o' prej, po številu 2026, tako da je skupno število vseh iz Nemčije se vrnivših sezonskih delavcev v letu 1939 12.137. Vsak delavec je poslal preko Narodne banke povprečno 180 mark, to je po kurzu 13.30 din v našem denarju 2394 din. Vsi delavci skupaj so poslali v Jugoslavijo 29.055.978 din. Razen tega jim je bilo dovoljeno, da sme vsak delavec prinesiti s seboj še 10 mark, kar da nadaljnih 1.129.954 din.

Carinjenje blaga v celjski carinarnici se je že pričelo. Združenje trgovcev za mesto Celje obvešča vse trgovske in industrijske kroge, da so dela na predpripravah za sprejem carinskega blaga v carinsko skladišče na celjskem kolodvoru že toliko napredovala, da je že mogoče carinjenje blaga.

Velika pridobitev za Rajhenburg. Od leta 1908 naprej se bori Rajhenburg za prepotrebni vodovod. Na posredovanje g. svetnika Jožefa Tratnika je nakazal gradbeni minister dr. Miha Krek za rajhenburški vodovod 250

Rusi Lvov (Lvof), Poljaki pa Lwow.

Dober tek

Mladi človek iz bližine Magdeburga je prišel te dni pozno ponoči domov in ker je bil malo lačen, je začel stikati po jedilni shrambi, da bi našel kaj primernega za pod zob. V temi je dotikal skledo maka — tako je vsaj mislil — pa si je poiskal še žemljo. Ta »večerjaka« ni bila slaba, tako da je odšel zadovoljen spat. Naslednje jutro pa je gledal precej presenečeno, ko so ga vprašali, zakaj je jajčeca sviloprejk vrgel stran. Gospodinja se je bila namreč odločila, da prične gojiti sviloprejke, da bi murve na vrtnu ne bile brez koristi. Jajčeca, ki jih je bila za ta namen kupila, je dala zvečer začasno v jedilno

Šubin je udaril po mizi in jezno pogledal vojaka.

»Kar praviš, ni mogoče, ker sem sam prisostvoval iztovorjenju rib. Niti ena riba ni ukradena, ker smo jih vse naložili na avtomobile za delavce v Jaski. Za te, ki jih vidiš na mizi, sem dal v zameno bone.«

To je bila laž. Šubin si je pridržal ribe brez odškodnine, a tega drugi niso smeli vedeti. Zlasti temu vojaku je moral dopovedati, da je na pošten način prišel do rib, ker bi se moglo zgoditi, da bi vojak na višjem mestu zinil kako besedo, ki bi lahko imela zanj usodne posledice.

»Koliko rib ste poslali v Jasko, ne vem,« je nadaljeval vojak. »Dejstvo pač je, da smo zalotili dva ribiča, ki sta imela polno košaro rib. Vodja patrolje me je poslal k tebi z vprašanjem, kaj naj storimo z ribičema?«

Šubin je nagubal čelo. Jezno je rekel Nataliji:

»Naroči, naj mi osedlajo konja!«

»Ni potrebno, tovariš predsednik!« je spregovoril vojak. »Oba razbojnika sta v mali luki pri čolnih.«

»Pri čolnih?« se je začudil Šubin. »Kako sta me mogla ta lopova prevariti? Drago bosta plačala svojo pretkanost. Takoj ju pošljem v zapor v Odeso. Tam ju bodo naučili na to, kaj se pravi, izigravati sovjetsko oblast.«

Na glavo si je dal kapo s sovjetsko zvezdo in je odšel iz sobe, ne da bi Nataliji rekel kako besedo.

Šubin je molče šel pred jezdec, ki so ponosno sedeli na svojih konjih. Z obraza mu je odsevala čemernost. Dogodek mu je bil zelo neljub in v srcu je snoval brezobzirno maščevanje za ribiča. Najbolj ga je jezilo to, da bo ta tatvina govorila zoper njega, ker se bo dalo iz nje sklepati na to, da malomarno vrši svojo službo.

Šli so po glavni ulici. Ljudje, ki so se pokrili v hišah, so radovedno gledali za njimi pri otrznjenih (priprtih) vratih ali skozi zaprta okna. Prizor je dalj videz, da vojaki zločinca peljejo pred seboj. Šubin se je tega zavedal in to ga je še bolj jezilo. Zakaj ni ostal pri svojem prvem namenu, da bi jezdil. Trapasti vojak je tega kriv, ki mu je svetoval, da naj gre peš.

Ljudje so se radovedno spogledovali. Niso vedeli, kaj naj to pomeni, a v srcih se je budila slutnja, da ne bo nič dobrega. Otroci so se stiskali k materam, ki so sklepale roke in tiho molile. Tu in tam se je slišal vzdih:

»O, ko bi mogli pobegniti!«

Pri tem so ljudje mislili na sosednjo Romunijo, zemljo svobode in sreče. Kako blizu je bila ta zemlja! V dvajsetih minutah bi jo lahko dosegli s čolnom. Toda za njih je bila nedostopna. Ob meji so patrolirali korenjiki rdeče vojske, ki so preprečili vsak poskus...

Krilov in Olgopor sta sklonjenih glav čakala. Molčala sta. Vedela sta, da ne moreta pričakovati usmilje-

tisoč dinarjev, ostale stroške bo krila občina. Z gradnjo bodo začeli, kakor hitro bo dopustilo vreme.

Kratkovalovna radijska postaja v Beogradu prične z 21. januarjem z rednimi poročili v slovenskem jeziku. Vsak ponedeljek bo poročilo »Balkanski svet«, in sicer ob 20.10, vsak četrtek bo ob 20.10 »Zunanje-politični pregled« in vsako soboto bo ob 20.10 »Gospodarski pregled«. Že sedaj pa oddaja kratkovalovna radijska postaja vsak dan vesti v slovenskem jeziku, in sicer ob 20.40. Oddaja na valu 49,18 in 31,56.

Podstrešni vlomilec pod ključem. Mariborski policiji je padel v roke 35 letni Rajko Svigelj iz Ljubljane, ki je vlomil pred nedavnim na podstrešje Ivana Merčuna v ulici Ob jarku in je pokradel precej obleke ter perila.

Prijava tolovaškega napada. Posesniški sin Hinko Šerbinček s šobra nad Kamnico pri Mariboru je prijavil oblasti, da so ga napadli v Kamniški grabi trije tolovaji in so mu z grožnjo s samokresom oropali 1700 din.

Dobrota je sirota. V Celadini pri St. Petru pod Mariborom je prišel k posestniku Stefanu Gorniku viničarjev sin Povalec. Gornik mu je postregel s pijačo, katera je Povaleca sčasoma omamila. Okajeni je začel naenkrat brez vzroka razsajati in je zabodel dvakrat gostitelja v hrbet tako globoko, da mu je ranil celo pljuča. Hudo ranjenega Gornika so oddali v mariborsko bolnišnico.

Obšutna škoda radi vloma. Na Sp. Polskavi pri Pragerskem je bilo vlomljeno v stanovanje Ivane Frangeš. Vlomilca sta odnesla 1300 din gotovine in toliko obleke, perila ter dragocenosti, da znaša skupna škoda 4000 din.

Požari

Statistika za ptujski okraj izkazuje v letu 1939 101 požar, ki je uničil 146 kmečkih stanovalskih in gospodarskih poslopj in skupni vrednosti 2.730.000 din, dočim je znašala zavarovalnina 1.995.000 din. Po požarnih nesrečah je bilo lansko leto v ptujskem okraju prizadetih 130 družin, odnosno posameznikov.

Zadnjič smo poročali, da je zgorela na Kumnu nad Sv. Lovrencem na Pohorju mlademu grofu Ivanu Zabeu 150.000 din vredna lovška hiša. Ob času nesreče se je mudil pri grofu na obisku rajhovski Nemeč Wolfgang Troll z ženo, katerima je ogenj uničil 25.000 din gotovine ter za 10.000 din dragocenosti.

Pri neredni stolici, napetosti črev zaradi zapke prav odlično odvaja naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaostanke prebave, nakopičene v črevih. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefova« voda s polnim uspehom pri odraslih kakor tudi otrocih.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 13.483, 25. V. 35.

V Pletterjah pri Vidmu je izbruhnil sredi noči požar na podstrešju nove hiše posestnika Jožefa Molana. Domači so nesrečo še pravočasno opazili in so preprečili, da ni šla cela hiša. Ogenj je nastal radi tega, ker so se vneli od razgretega dimnika trami.

V okraju Murska Sobota so povzročili požari v minulem letu 1.332.780 din škode. Škoda na ne-

zavarovanih poslopih znaša 502.800 din. Vseh požarov je bilo 61. Gasilci so zmanjšali škodo za pet milijonov dinarjev.

Na Sp. Polskavi pri Mariboru je upepelil nočni požar gospodarsko poslopje posestnika Jožefa Hrasnika. Od Hrasnika je preskočil ogenj na svinjake posestnice Alojzije Škarča, ki so tudi zgoreli. Hrasnik je oškodovan za 40.000 din.

Velike nesreče po širnem svetu

Huda prometna nesreča

V bližini mesta Zittau v Šleziji se je zgodila 17. januarja velika prometna nesreča. Na železniškem križišču je treščil vlak v nabito poln avtobus. Lokomotiva je zagrabila avtobus, ga vlekla nekaj časa s seboj, nato ga pa raztreščila na dvoje. Dvanajst potnikov je bilo ubitih, ravno toliko pa ranjenih. Do nesreče je prišlo, ker šofer ni opazil radi snežnega meteža na nezavarovanem križišču prihajajočega vlaka, ki je bil najavljen s svetlobnimi signali.

*

Strahovita eksplozija 3000 kg nitroglicerina

Iz prestolnice Združenih ameriških držav iz Washingtona so javili 17. januarja, da je eksploziralo v smodnišnici Dupont Nemours in Company 3000 kg nitroglicerina. Eksplozija je

poškodovala v okolihu 5 km vse hiše ter druga poslopja. To je bila druga eksplozija v smodnišnici v teku 24 ur. Mrtva sta bila dva delavca, pet pa hudo ranjenih. Isto smodnišnico so med svetovno vojno leta 1916. trikrat porušile eksplozije: januarja, maja in oktobra. Smodnišnica Dupont društva ni bila namenjena za vojne svrhe, ampak je krila le potrebe ameriške industrije.

Požarna nesreča na Japonskem zahtevala 300 mrtvih

V japonskem mestu Shizuoka je uničil stahovit požar 2000 hiš, in med temi tudi kotelvor, pošto in več šolskih zgradb. Nesreča je zahtevala 300 smrtnih žrtev, materialne škode pa še ni bilo mogoče preценiti. Požar je izbruhnil v tovarni za vozove in se je širil kljub gašenju z neugnano silo radi burje.

Posvetu

Stric Njene kraljevske Visokosti kneginje Olge umrl. Zadnje nedelje je umrl v Atenah na Grškem 52 letni knez Kristofor, najmlajši sin grškega kralja Jurija I. ter brat grškega kralja Konstantina I. in stric današnjega grškega kralja, kakor tudi stric naše kneginje Olge. Rajni je bil vojaško naobražen in je bil nazadnje general v grški vojski. Pogreb se je vršil sredi tekočega tedna v Atenah z največjimi slovesnostmi.

Romunija ima tudi že svojo obrambno črto. Radi bogatih petrolejskih vrelcev in žitne rodovitnosti je Romunija velika privlačnost za Nemčijo in Rusijo. V sedanji vojni je bila Romunija že večkrat ogrožena od omenjenih vellesil. Sedaj pa je prodrla v javnost vest, da si je Romunija tudi zavarovala svojo mejo z obrambno črto. Romunske utrdbe niso iz neprobjorne podzemskega betona, ampak na vseh občutljivih točkah države je izkopan 12 metrov globok prekop, ki se da v petih mi-

nutah napolniti z vodo in je nepristopen za motorizirane oddelke. Neposredno za prekopom je zgrajena vzdolž vseh ruskih mej vrsta stražnih postojank. V Karpatih, kjer je bila zgradba prekopa nemogoča, so bili vsi prehodi in prelazi ojačeni z močnimi betonskimi utrdbami. Na romunski obrambni črti je bilo zaposlenih 10.000 delavcev od časa, ko so Nemci zasedli Češko ter Moravsko in se je približala Romunija nevarnosti nemške nasilne ploplave.

Brezobziren boj proti komunistom v Franciji. Francoski parlament je izglasoval 16. januarja s 521 proti 2 glasovoma zakon, s katerim so razveljavljeni vsem komunističnim poslancem mandati in njihova imuniteta ali neodgovornost pred zakonom, kateri še niso javno prekleali odobravanja sovjetske politike. Takih poslancev je 61, dočim je 11 že izvršilo javni preklec. Ostali pridejo pred vojno sodišče, v kolikor še niso zbežali iz Francije.

nja. Računati morata na najhujšo kazen, ker sta bila člana bivše Denjkinove vojske in sta še sedaj osumljena protiboljševiškega duha.

Če bi bila sama, brez družine, se ne bi bala smrti. A tu so žene in otroci. Doslej sta bila zaščitnika svojih družin. Z napornim delom sta toliko zaslužila, da so se prav skromno preživljali. Toda kaj bo zdaj iz svojecev? Olgopor je mislil na svojih šestero otrok. Ali bo to tudi oni, prisiljeni od razmer, povečali krdelo otrok, ki se potikajo po poljih in gozdovih ter se preživljajo s tatvinami, in katere boljšeвики preganjajo in pobijajo ko živali? Takih otrok je vse polno po okolici. Živijo po votlinah in gozdovih ko zveri.

Krilova je begala usoda žene, hčere in bolnega sina. Predvsem ga je vznemirjala usoda Nataše. Kaj jo čaka? Kar zgрозil se je ob misli, da bo prej ali slej padla v roke rdečim razbojnikom, ki jo bodo uničili telesno in duševno. On bi jo branil, a kdo jo bo ščitil, ko njega ne bo; žena je slabotna, sin pa bolan.

Nesrečna moža sta vzdrhtela, ko sta zagledala šubina. Z njegovega obraza je odsevala satanska zloba. Naglo se jima je bližal in ju prodirno gledal. Pesti je stiskal kakor človek, ki se pripravlja na napad.

Kri v žilah nesrečnikov je za hip vzkipela. Nekaj ju je sililo, da bi se vrgla na to zver in jo raztrgala.

Šubin je medtem v sebi izrekel obsodbo nad njima. »Psa!« je predel svoje misli. »Prosila sta me, da bi smela ostati v čolnu, da bi ga popravila. A to je bila samo zvijača. Tu sta ostala samo zato, da bi spravila tatinski plen.«

Sklenil je, da bo brezobziren do teh zahrbtnožev, ki sta ga potegnili.

Ko se je ustavil, je stopil predenj poveljnik patrolje. Rekel je:

»Ta dva smo zasačili, ko sta se plazila ob robu reke. Nesla sta polno košaro rib, ki sta jo gotovo hotela skriti. Stori z njima, kar hočeš. Mi pa bomo nadaljevali pot ob reki. Morda bomo zalotili še druge tačinske tiče, ki delajo v škodo velike sovjetske Rusije.«

»Vsa čast tebi, tovariš brigadir, in tvojim vojakom, da ste sovjetski domovini storili tako veliko uslugo!« je odvrnil šubin. »Ta dva zločineca je treba zvezati z močno vrvo in eden tvojih vojakov ju naj odvede v vas v hišo sovjeta. Tam se bom že jaz pobrigal, da ju bom po službi obsodil.«

Dva konjenika sta takoj začela s sedla odvijati vrv, ki je služila za vezanje krme.

Jetnika sta zaškripala z zobmi in stisnila pesti. Če bi mogla, bi planila na šubina in ga zadavila.

(Dalje sledi)

shrambo. In mladi mož jih je potem s slastjo pojedel, meneč da gre za mak...

Lažniva tehtnica

Sodišče v Birminghamu na Angleškem je občutno kaznovalo neko družbo, ki je vzdrževala številne avtomtične tehtnice za ljudi. Te tehtnice so kazale namreč brez izjeme premajhno težo. S tem poslovnim slepilom si je hotela družba pridobiti naklonjenost žensk, ki so dajale prednost sleparškim tehtnicam. Posebno obilnejše dame so hotele biti prepričane, da so samo tehtnice, ki kažejo manjšo težo, pravilne. Sodišče pa je menilo, da mora kazati javno dostopna tehtnica pravo težo brez vsakega prilozovanja in tako je družbo obsodilo.

Sprejetej omenjenega zakona pomenja začetek brezobzirnega boja proti komunizmu na Francoskem.

Katoliška vera na Poljskem. Stanje katolicizma v sedanji Poljski je prav težko. Belgijski redemptoristi, ki so se na željo papeža Pija X. pred svetovno vojno naselili na poljskem ozemlju, so po zasedbi Poljske morali odpotovati. Ti pripovedujejo, da katoličani v vzhodnem delu Poljske, ki je pridružena Nemčiji, mnogo trpe.

V zapadnem delu Poljske, ki so ga podjarmili boljševiki, so razmere prav tako žalostne. Prvotno poročilo o umoru starega Lvovskega nadškofa Andreja Šeptickega (vrhovnega cerkvenega poglavarja Rusinov, ki priznavajo rimskega papeža) ni bilo potrjeno. Ujet in ubit ni bil nadškof, marveč njegov brat grof Šepticki, ki je bil z vso svojo družino umorjen. Boljševiki so se takoj lotili katoliških cerkva, ki so jih onečaščali, in duhovnikov, ki so jih začeli zapirati in pobijati. V tej smeri bi tudi nadaljevali, toda katoliški verniki vseh stanov in slojev so se odločno postavili v bran za cerkve in duhovnike. Tej odločnosti gre hvala, da si rdečkasti mogotci ne upajo zapreti vseh cerkva ali pa jih spremeniti v prostore za svetne zadeve. Ker je duhovnikom odtegnjena vsa plača od strani državne oblasti, jih verniki vzdržujejo s svojimi gmotnimi prispevki. Niso pa mogli verniki preprečiti velikega zla: nekrščanske vzgoje otrok v šoli Boljševiški brezbožniki so se namreč takoj polastili državnih šol ter izgnali iz njih duhovnike, vero in Boga.

Strašno razočaranje med Ukrajinci, kateri so bili pod Poljaki. Med Ukrajinci, kateri so spadali pod Poljsko, je bilo mnogo takih, kateri so hujskali narod na spojitve z Ukrajino, katera je pripadala sovjetski Rusiji. Gališki Ukrajinci so po vpadu Rusov Poljakom v hrbet v sedanji vojni pozdravljali sovjetsko armado kot odrešiteljico izpod tlačanstva poljskih veleposestnikov. Preprosti ukrajinski narod je bil prepričan, da bodo razdelili sovjetske veleposestva in da bo revna ukrajinska paraže vendar enkrat prišel do svoje lastne grude. Ukrajinci so doživeli v najkrajšem času strašno razočaranje. Boljševiki so najprej postreli vse njihove voditelje, ki so se poprej zavzemali za združitev z Rusijo. Nato so začeli z obsežnimi zaplembami zasebne lastnine. Sovjetska država je zasegla vsa večja poslopja in lepše stavbe po vseh ukrajinskih mestih. Veleposestev niso razdelili, kakor so to pričakovali kmetje, marveč so vzeli kmečkemu ljudstvu tudi tisto zemljo, ki je bila njegova last. Zaradi tega je med kmeti zavladalo veliko nezadovoljstvo, na kar je boljševiška politična

policija začela kmete in razumništvo v množicah izganjati v Sibirijo.

Velik zagovornik Nemčije umrl. V starosti 75 let je umrl znani ameriški senator Borah, ki je bil po očetu nemškega, po materi pa irskega pokolenja. V svojem političnem položaju se je zavzemal za Nemce ter Irce in je bil Nemčiji v veliko pomoč, da se je otresla plačevanja vojne odškodnine. Rajni je bil v ameriškem senatu znamenit govornik in je ves svet z napetostjo poslušal, ako je branil in se zavzemal za svoja stališča.

Angleški zunanji minister o ciljih vojne. Angleški zunanji minister lord Halifax je imel zadnjo soboto govor o ciljih sedanje vojne. Glavni cilj, katerega zasleduje Anglija v tej vojni, je zagotovitev svobode malim narodom. Glede miru se bosta začeli Anglija ter Francija razgovarjati šele tedaj, ko ne bo nobena od malih držav ogrožena od Nemčije. Za sedanjo vojno je v polni meri odgovorna Nemčija, ki se je nanjo pripravljala več let. Napar Nemcev bo tokrat strtl ob življenjski zvezi Anglije ter Francije.

Narodni svet za Poljsko. V Parizu je bil osnovan iz 42 članov narodni svet za Poljsko, ki bo tvoril nekako poljsko narodno predstavništvo. V narodnem svetu so zastopane vse glavne poljske stranke, nadalje so v njem zastopniki vojske, cerkve in gospodarstva.

Judje — nepoboljšljivi. Judje so danes osvrženi daleč po svetu ter preganjeni po raznih državah. Pričakovati bi bilo, da bi ta težka usoda, ki jih je zadela, spremenila njihovo sovražno stališče do krščanstva in kristjanov. Toda to se ni zgodilo. Dokaz za to je postopanje judov v Poljski, ki so jo podjarmili boljševiki. Navedimo nekaj dejstev, ki o njih pričajo tisti, kateri so jih doživeli. Ko so nemški vojaki odkorakali iz Lvova, so takoj nastale tolpe, ki so jih vodili judje, in te tolpe so napadle samostane ter jih izropale. Po ulicah mesta so judje od veselja besneli, vzklkali Stalinu ter se pripravljali na slovesen sprejem rdečih vojakov. V tem mestu in tudi v drugih krajih so judje boljševike sprejeli s cvetjem v roki in z godbo. Iz zapadne Poljske pred nemškimi vojaki pobegli judje so se naselili v vzhodni Galiciji. Pridružili so se boljševikom kot zvesti sodrugi v preganjanju kristjanov. Najvišji vladni komisar v Lvovu je jud, prav tako tudi v drugih večjih krajih. Tudi v tajni policiji, ki zasleduje duhovnike in veri vdane laike, so judje zavzeli najvolilnejša mesta. Dokaz, da je judovstvo nepoboljšljivo.

Kratke tedenske novice

Pol milijona dinarjev v zlatih dukatih je zapustila pred dnevi umrla ciganka Tonka Nikoličeva iz Babine grede pri Djakovu, ki je slovela dolga leta kot »najboljša« ženska padarica po Slavoniji.

Jugoslovanski balkanski rekord je dosegel Slavojub Vitunović iz Zagreba, ki je skočil iz višine 4000 m iz letala in je odprl padalo šele 1.300 m nad zemljo.

Dosečaj največji izvoz premoga v Italijo bo izvozila od oktobra 1. l. do maja letos Jugoslavija, ki bo izvozila 20.000 vagonov in se bo ta izvoz udi za bodočo naučeval.

343 Italijanov, katerih predniki so se naselili pred 60 leti v okoličini Sarajeva, se je vrnilo nazaj v Italijo, kjer jih bodo naselili na novih kmečkih posestvih v Pomeziji.

Italijanski vrhovni obrambni svet se bo sestel v Rimu na 17. zasedanje 8. februarja.

5000 Italijanov, kateri so že tudi sodelovali v španski državljanski vojni, se je prigraslilo pri inškem posamištvu v Rimu kot prostovoljci za z'insko.

Siadkor na karte bodo dobivali v Italiji od dne 1. februarja in bo prišlo pol kilograma mesečno na osebo.

Bencinski tanki nemških bombnikov znamke Heinkel so tako dobro zavarovani, da jih ne morejo preluknjati navadne kroglice iz strojnice.

Angleži poudarjajo kljub nemškim podmornicam in minam, da je plovlba po morjih precej varna. Od začetka sedanje vojne je potovalo 6000 angleških ladij v oboroženem spremstvu. Od teh so jih potopili Nemci samo 12. Druge torpedirane in potopljene ladje so vozile same in na lastno odgovornost.

Angleški 1485 tonski rušilec »Grenville« se je potopil zadnjo soboto v Severnem morju zaradi mine ali nemškega torpeda. Rušilec je bil najmodernejši iz leta 1935. Posadke je imel 189 moških in častnikov. 108 je bilo rešenih, osem je mrtvih, 72 pa jih pogrešajo.

Tri velike angleške in dve nemški podmornici so bile potopljene v zadnjem času.

12 angleških ladij v skupni tonaži 34.000 ton je bilo potopljenih od nemških podmornic, min ter letal v času od 7. do 13. januarja.

Na Karelijskem bojišču so ujeli Finci tri kitajske komuniste, kateri so se mudili slučajno v Moskvi, a so jih pod pretnjo s smrtjo prisilili k vojakom.

Prvi oddelek ameriških prostovoljcev je dospel na Finsko v prvi polovici minulega tedna.

Gospodarji sovjetsko Rusije so judje, saj je bilo od 24 voditeljev prvega revolucionarnega gibanja 23 judov. Med 244 revolucionarjev, ki so bili v spremstvu Lenina poslani 1. 1917 v Rusijo, je bilo 170 judov. Danes je v osrednjem odboru ruske komunistične stranke 56 članov, ki so tudi po večini judje. V zadnjih dveh letih je bilo med 17 sovjetskimi veleposlaniki 14 judov.

Vojna stane denarja

Avgust Senoa:

Vojne stanejo mnogo denarja. Tako je bilo v preteklosti in velja še v povečani meri za današnji čas. Država, ki se spusti v vojno, mora računati, da bo stanje zahtevalo od nje velika denarna bremena. Svetovna vojna je obremenila Nemčijo za 150 milijard mark. Prvi dve leti so Nemci potrosili okoli 50 milijard mark, tretje in četrto leto pa 100 milijard mark. Z davki so dobili samo 20 milijard mark. Vojna posojila so vrgla 90 milijard mark. Danes je denarno gospodarstvo v Nemčiji predrugačeno. Kakor je nedavno povedal sam državni podtajnik v nemškem finančnem ministarstvu, upa nemška vlada, da bo s povešanimi davki zdaj boljše izhajala kakor v

Berač Luka

Povest iz vaškega življenja

31

»Dosti, veliko, praviš?« je zašepetal Mikica.
 »Veliko, veliko.«
 »Ali bo še dobil?«
 »Bo! Pojutrišnjem so volitve; če zmagaajo novi gospodje, bo dobil ta capin tri sto goldinarjev na roko. Tako je dogovorjeno.«
 »Tri sto goldinarjev?« je zazijal Mikica.
 »Da, da! Ni šala: trideset glasov. No, ali bodo ti neumni Jelenjčani gledali, ko jim po volitvah pridem z bobnom pred vrata. Ha! Ha! Ha!«
 »Ha! Ha! Ha!« se je Mikica po sili nasmejal, čeprav mu ni bilo na smeh. »Ali stara gosposka nič ne dela, ali nimajo kortešev?«
 »Imajo! Toda kaki so to ljudje? Vse hočejo z lepo besedo, brez podkupovanja, ampak prazna je najlepša korteška pridiga, če pri tem ne cingljajo kozarci in ne frfotajo bankovci. Kmetov nimajo, to dobro vem, naši kmetje so čebele, ki samo na gotov med sedajo. Stari gospodje imajo samo enega korteša, to ti je mladi fiškal. Andrič, ta ti zna po vražje motati in mazati.«

»Andrič? Andrič? Pa kaj?« se je nasmejal Mikica.
 »Kaj bo eden proti tolikim? Mi se bomo držali, mi Jelenjčani, zato se ne boj! No, povej mi, amice, kako barvo bodo imeli naši volilni listki, da se bomo razpoznali!«

»Na rdečem papirju bodo vsa imena tiskana.«

»A stara gosposka?«

»Ti imajo bel papir. Toda počakaj, res, jaz imam tu dosti rdečih v žepu. Hotel sem jih jutri poslati v Jelenje, pa je tako bolje.«

»Daj, daj, da jih razdelim!«

»Na! Koliko vas je?«

»Trideset.«

»Na jih štirideset, da so ti pri roki, če se kateri pokvari!«

»Dobro, hvala ti! Dobro, da sem prišel.«

»Ampak pazi dobro, da ti kateri ne uide! Držite jih vkup, da vam beli korteši ne odvedejo ljudi, ker veš, da se na naše predmestne kmete ne moreš zanesti!«

»Nič se ne boj, amice, moje oko je ostro, pazil bom ko vrag. Zbogom!«

Mikica je odšel. Zunaj šele si je lahko oddahnil, tu šele je lahko zaškripal z zobmi. Resnica torej! Luka ga je zavrgel, Luka ga je ogoljufal, Luka ima vse svoje stotake v malhi in še jih bo dobil, dobil jih bo pojutrišnjem. Luka bo postal bogat kmet, uničeni Martin se bo moral vdati bogatemu beraču, dal mu bo morda celo hčer.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

V najlepši mladeniški dobi je umrl 22 letni Kiklov Franček, doma v Gradišču pri Mariji Snežni. Poln kipečega življenja je šel k vojakom, kjer si je nakopal neozdravljivo bolezen. Bil je miren fant in poslušen sin svojim staršem. Kljub hudemu mrazu so ga na zadnji poti spremljali številni znanci, pevci so se pa poslovili od njega z žalostinko, g. župnik Vršič pa z ganljivim govorom. Žalujočim staršem in sestram naše iskreno sožalje!

Vzorna cerkvena pevka je umrla dne 10. januarja pri Sv. Trojici v Slov. goricah. Pokojna Katarina Vodeb, rodom od Sv. Jurija ob juž žel., sestra sedanjega g. organista, je bila skozi 65 let svojega življenja čisto ogledalo naših deklet. Naj v miru počiva!

Dolgoletni naš naročnik umrl pri Sv. Barbari pri Mariboru. Dne 8. januarja 1940 je umrl v Zg. Koreni Mihael Krajnc, po kratki pa hudi bolezni, previden s tolažili svete vere. Bil je dolga leta tudi naročnik »Slov. gospodarja«. Na sedmini se je nabralo za novo bogoslovje 100 din.

Smrt mlade matere. Nad vse žalostno so zapeli zvonovi pri S. v Jurju ob Ščavnici in so naznanjali vest, da je za vedno zapustila ta minljivi svet mlada, dobra žena, blaga mati, skrbna gospodinja Lojzika Divjakova iz Rožičkovega vrha, ki je bila šele 25 let stara. Pokojnica se je ob koncu svojega življenja prav lepo poslovila od vseh sorodnikov in znancev, posebno

pa od sosedov in je že v naprej napovedala svojo smrt. Da je bila pokojnica med ljudstvom priljubljena, je pričal njen lepi pogreb. Pokojnica je bila zvesta čitateljica »Slov. gospodarja« in naročnica »Kmečke žene«. Bodi blagi ženi ohranjen hvaležen spomin, žalujočemu možu in otrokoma pa naše iskreno sožalje!

Smrt v visoki starosti. V št. Ilju pri Velenju je umrl v starosti 89 let in dva meseca Martin Voh. Rajni je bil sorodnik že davno umrlega Jerneja Voha, lavantinskega stolnega kanonika. Svetila mu večna luč!

Smrtna žetev pri Sv. Marjetki niže Ptuja. V torek, 16. januarja, je umrl zadet od kapi Jožef Šegula, preužitkar v Placarovcih. V mlajših letih je bil dober posestnik, zelo skrben gospodar in dolga leta brodar na brodu na Dravi pri Zavrču. Bil je tudi mnogoletni lovski paznik, vendar je bil v kljub svoji službi priljubljen med ljudmi, ker je bil dober mož. Po vojni je z več isočaki pomagal k nakupu novih zvonov za župno cerkev. Na stara leta je s svojo ženo prebiral »Slov. gospodarja«, katerega mnogo let naročnik je bil, ter delal iz lesa škafe in domače orodje, da si je tako krašil večer življenja, ki mu je zatonil v 72. letu starosti. Naj mu sveti večna luč!

Bog je poklical k sebi vzorno mater. Iz Preloca pri Konjicah poročato: Po kratki bolezni je poklical Bog k sebi 59 letno Frančiško Krajnc. Bila je vzorna žena svojemu možu in skrbna mati sedmim otrokom. Kako je bila spo-

štovana daleč na okrog, je pričal njen pogreb. Od blizu in daleč so prihitali, da jo spremijo na zadnji poti. Pri odprtem grobu se je poslovil od pokjnice g. arhidijakon Tovornik z ganljivimi in v srce segajočimi besedami. Blaga mama, počivaj v miru in uživaj plačilo Vsemogočnega, katerega si si želela! Žalujočemu možu in otrokom naše iskreno sožalje!

Smrt gojenke Dekliškega krožka v Poljčanah. V nedeljo zjutraj je umrla Mlakarjeva Zorka, gojenka Dekliškega krožka. V petek je še bila v šoli, v soboto zvečer je pa že moral g. kaplan k nji na spoved. Pogreb se je vršil v torek dne 16. t. m. ob 10. uri. Nosile so jo dekleta v krojih. Pogreba se je udeležila vsa šola z učitelstvom ter vsa dekleta Dekliškega krožka v krojih. V imenu šole se je poslovila od rajnice součenka Potočnikova in šolski pevski zbor z žalostinkami. Vsem sorodnikom, predvsem staršem naše iskreno sožalje, njej pa naj sveti večna luč!

Posestniški sin umrl v Malih dolah pri Vojniku. Vsemogočni je poklical v večnost v cvetu let Franca Slemenšek, posestniškega sina, ki je po hudi in mučni bolezni v starosti 30 let preminul. Pokojni je bil fant mirnega in blagega značaja. V državni graničarski službi si je nakopal hudo bolezen, da je moral v zagrebško bolnišnico, od koder se je neozdravljen vrnil domov. Prosil je za državno podporo v svojem mučnem položaju, a je ni dobil. Kako je bil pokojni priljubljen pri svojih tovariših in znanih, je pokazal pogreb. Poslovilne besede na domu sta spregovorila njegova prijatelja Terjašek Fr. in Lipovšek Karel. Mladi fantje so v svitu zim-

Spomenik miru na meji med Kalandu in Združenimi državami

Finska vojaka čistita kuhinjsko posodo pri zamrznjenem vodnjaku

General Gort, poveljnik angleških čet na Francoskem, s častniki

Japonski cesar Hirohito posluša poročilo na manevrih

Luka, ta Luka se bo vrnil med poštene ljudi in bo postal pošten človek. A on, Mikica? On bo ostal zadnja reva na svetu, njemu, meščanskemu sinu, se bo godilo slabše kot temu pankrtu, temu beraču, temu hudobnežu, zaradi katerega je dvakrat skoval zločin. Ne, ne, ne, ne! Pisar je škripal, vsa kri je plamtela v njegovih žilah, kolena so mu klecala, ustne in roke so drhtele od jeze — ali pri vsem se je smehljaj, tako zadovoljno, tako veselo smehljaj, kakor da mu je padla v krilo največja sreča tega sveta. Počasi, zamišljeno je krenil v krčmo, da se okreпча z žganjem, a ko se je začelo mračiti, ko ga nihče ni videl, se je odplazil k mlademu odvetniku Andriču.

VII.

Dva dni je minulo od onega nesrečnega požara v Martinovi hiši. Bil je lep vever dan. Sonce je sipalo svoje jasne žarke skozi odprta okna sobe, v kateri je stari Mato Pavlekovič ležal na postelji. Zunaj je na veji gostolel škrjanec; zdaj eden, zdaj drugi vrabec je skočil na okno, nagnil glavico, kakor da bi rad na Mata pogledal, pa je začivkal in odfrfotal. Od daleč so se iz mesta oglašali zvonovi, kakor da angeli pojejo.

Vse je bilo tako prijazno in toplo, da je človeku duša od milote drhtela.

Mato je držal levo roko na prsih, njegovo srce se je odpiralo svetu, kakor se cvet odpira soncu.

Lep je svet, lepo je živeti, mirno, pohlevno živeti, huda je smrt, težko je umreti, za vedno zapreti oči, za vedno prekrižati hladne roke.

Mato je bil že na robu groba; le malo, pa bi ga bila pobrala smrt. Kako je srečen, da se je rešil, da ga je rešil sin, da lahko gleda, čuje, občuti!

Iznenada se mu je oko zmrabilo, ko je pogledal na okno. V jasni podobi sveta je zagledal nekaj, kar je to lepo podobo kazilo. Na Martinovi strani je stršalo v zrak suho, črno vejevje ožganega drevja. To je Matu zasenčilo dušo. To vejevje tam je bilo znamenje žalosti in smrti. Ah, tudi on je imel na svojem zdravem telesu suho vejo, njegova desnica je bila trda, mrtva.

Ta hip se je ustavil voz. Bolnik je zardel in obrnil oči proti durim. Vtem je vstopil mlad duhovnik z Androm. Mato se je malo nasmehnil.

»Hvaljen Jezus!« ga je pozdravil duhovnik.

»Na vekomaj!« je odzdravil Mato.

»Kako je, kum Mato?«

»Hvala, boljše, prečastiti.«

»Vaš sin je prišel pome. Rekel je, da me kličete. No, tu sem. Kaj bi radi, kum?«

»Bilo mi je hudo, zelo hudo, gospod. Duša mi je bila že na jeziku. Moj dobri sin me je rešil smrti, šel je po doktorja pa sem mu rekel: Andro, ko si pripeljal doktorja, pripelji mi tudi duhovnika! Hudo me je pri-

svetovni vojni. Davki, ki so l. 1933. znašali v Nemčiji sedem milijard mark, bodo v novem proračunskem letu znašali že 24 milijard računajo, da bo Nemčija lahko kos nalogi, ki si jo je zastavila.

»Večni« državni sporazumi

Neki romunski zgodovinar je dognal, da je bilo vsega skupaj sklenjenih 8000 državnih sporazumov, ki naj bi po besedilu držali za večno. Vendar je povprečno ta večnost trajala samo — dve leti!

★

Miš v kožuhu

Znano je, da razmerje med malo miško in ženskim spolom ni baš najboljše. Jako zanimiv donesek k temu poglavju prirodopisja nam nujna razprava, ki je bila ne-

skega sonca ponesli njegovo truplo gori proti Čresnjicam. Po sv. maši zadušnici je g. župnik Hlastec opravil mrtvaške molitve. Pevski zbor mu je zapel pesem v slovo. Zadnji govor je imel Ciril Kroflič. Dobri Poglovšekovi rodbini so žalje! Ljubljen, kar se je videlo posebno na njegovem pogrebu, katerega se je udeležilo lepo število ljudi. Naj počiva v miru, a domačim izrekamo svoje sožalje!

Smrt v visoki starosti. Prejšnji teden je po kratki boleznj spreviden s svetimi zakramenti v visoki starosti 85 let mirno v Gospodu zaspal posestnik Zver Stefan iz Nedlice. Pokojnik je bil dolga leta župan bivše samupravne občine Nedlica, zato je bil med ljudmi zelo pri-

Kap zadela kmeta v Turnišču. Dne 11. januarja je nenadoma umrl zadet od srčne kapi Jakiša Franc, posestnik v Turnišču. Naj počiva v miru, a preostalim naše sožalje!

Vzoren narodnjak umrl v visoki starosti v Podčetrtku. Matevža Pajka ni več med nami, preselil se je v večnost dne 16. januarja zjutraj. Bival je v svoji hiši v Imenem 9 in dosegel starost 84 let. V njem smo izgubili vzor kristjana in narodnjaka. Vera mu je bila vodnica v vsem njegovem življenju. Ljubil je molitev doma in v cerkvi, prejemal rad sv. zakramente, k službi božji je redno hodil navzlic visoki starosti, besedo božjo je s spoštovanjem in vnemo poslušal. Vere ni izgubil, akoravno je potoval daleč po svetu, in tudi ne svoje narodne zavesti. S ponosom se je spominjal nekdanjih borb, ki se jih je udeleževal v fronti g. dr. Korošca v lju-

bezni za svoj narod in v vnemi za njega dobrobit. V njegovo hišo so smeli prihajati le časniki odločno verskega in zavedno narodnega duha. Bil je dober sosed, pravičen do vsakega, potrpežljiv do primerne meje in vedno skromen in ponižen. Še pri zadnjih volitvah so mu pomazali hišo radi odločnega njegovega nastopa za slovensko stvar. Bil je vzoren značaj, kakršnih je malo najti. Zato je bil spoštovan in ljubljen daleč naokoli. Navzlic mrazu so ga spremili na njegovi zadnji poti prijatelji od blizu in daleč in se s potrjim srcem poslavljali od njega. Velikemu prijatelju duhovnikov je spregovoril v slovo domači g. župnik, njemu, ki je bil dolga leta cerkveni ključar, so zapeli zadnjič v pozdrav cerkveni pevci na domu in ob grobu. Najteže so se od njega poslovili žena in dve hčerki, ki jim je bil tako vzoren in

ljubeč ter skrben družinski oče. Bodi mu Bog plačnik za premnoga dobra dela! Družini Pajkovi naše iskreno sožalje!

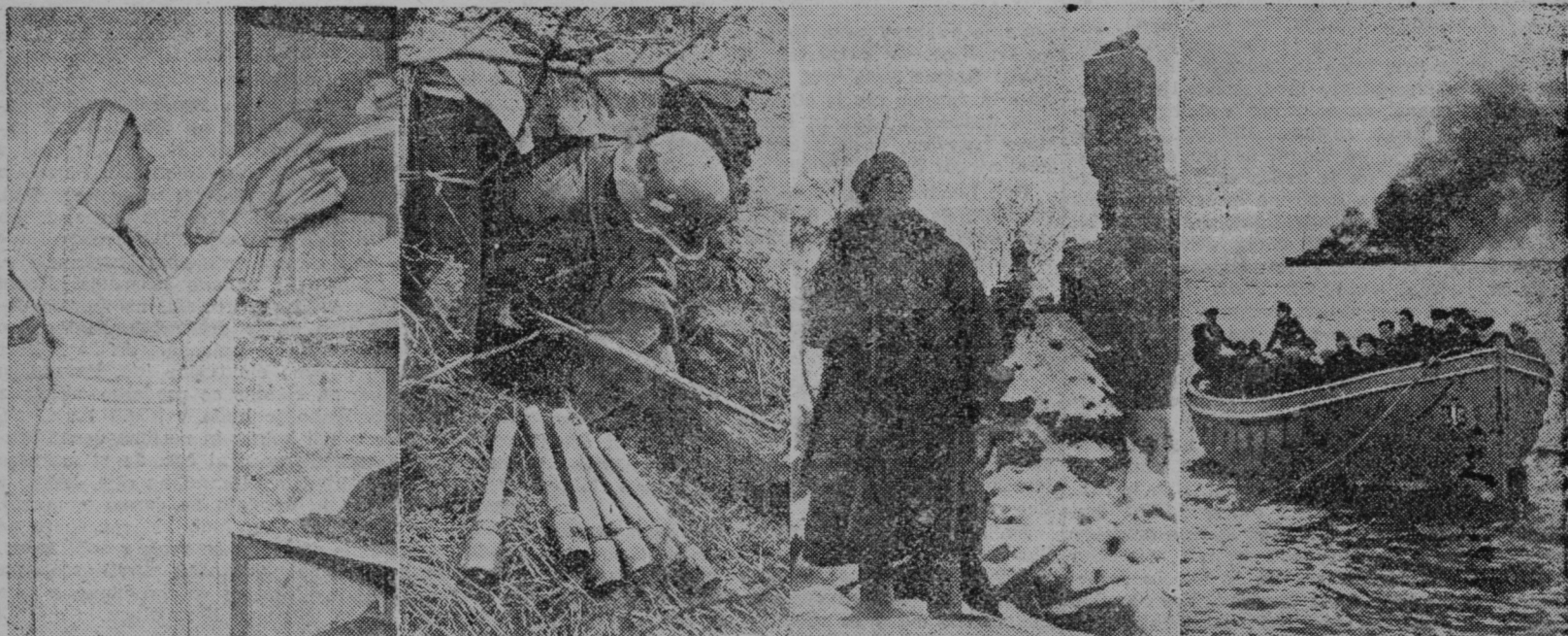
Skrben gospodar in nad 50 let naročnik naše lista umrl. V št. Vidu na Planini je umrl skrben gospodar in oče Franc Kolman, ki je bil nad 50 let naročnik »Slov. gospodarja«. Poroden je bil 48 let z Antonijo, roj. Zakošek, ki je sestra g. Zakošeka, župnika v Venčesu pri Slov. Bistrici. V zakonu se mu je rodilo 16 otrok, živi jih še deset, najstarejši med njimi je g. kaplan v Rušah. Bil je katoliški mož in dober oče. Imel je lep pogreb. Spremljali so ga trije gg. duhovniki in dva gg. bogoslovca. Naj v miru počiva! Domači pevci so mu lepo zapeli na domu in ob grobu. Vsem najlepša hvala! — Zalujočim naše iskreno sožalje!

Dopisi

Kozjak

Remšnik. Stara pratika kaže dva sejma na Remšniku, zdaj pa dobi še dva zraven, tako se sliši. Avtomobilska cesta na Remšnik pa je še taka, da nobeden ne pride. Lani je bil neki vinski trgovec, zato se bodo sejmi zaenkrat vršili niže dolj proti Marenbergu, to bo pa tem bolj prav, ko bodo lahko vso živino iz svojih remšniških

hob na sejem postavili, svoje bogate zaloge blaga pa pripeljali, potem bo sejem večji kakor kak perzijski bazar! Zajfe ni, luga tudi ne, ko ni bukovih drv, potem se pa perilo zapere in postane žuto, to bo pa pobožnim spet prav, ko žuto perilo in bele duše pasajo skup, to je cerkvena barva! Eno v drugo in gospodarstvo bo v redu!

Angleška princesa Marija kot sestra Rdečega križa v londonski bolnišnici

Nemški vojak z ročnimi granatami pazi v strelnem jarku na gibanje nasprotnika

Finski vojak na straži pred svojim domom, katerega je porušila sovjetska letalska bomba

Podmornica je torpedirala parnik. Mornarji in potniki so se zatekli v rešilni čoln

pravno v Londonu. Pri tem pa niso razpravljali o živi, marveč o mrtvi miški, ki je, ko je bila še živa, po kakem nesrečnem slučaju zašla v podlogo kožuha in se je ondi zadušila. — Vprava ta kožuh pa je zadnjo zimo kupila Miss Alice Thistle v neki londonski trgovini. Čez nekaj tednov je morala priznati, da njen dragoceni kožuh strahovito smrdi po gnolob. Nihče ni mogel pojasniti, odkod bi izvirala ta neznanjski smrad po mrhovini, dokler ni neki strokovnjak vzel kožuh v roke in je izza podloge iztrebil že vso gnilo miš. Miss Thistle je dobila hud živčni pretres, ker ji je misel na to, da je več časa z mrtvo miško na sebi hodila okoli, vzbujala najhujšo domišljijo. Morala je iti za več tednov v zdravilišče

jelo; mislil sem, da je že kraj. To trešči v človeka kakor strela. Za hip živ, za hip mrtev. Zdaj sem, hvala bodi Bogu, še pri zadnjih vratih ušel smrti, toda star sem in če me drugič prime, bo tudi doktor prepozno prišel. Zato sem vas klical, gospod. Rad bi se z Bogom spravil, ker mislim, da je prišla name kazen božja.»

»Prav ste si namislili, kum Mato. Človeško življenje je v božjih rokah in nihče ne ve, kdaj pride zadnja ura.«

»Hvala vam,« je prikimal Mato.

Duhovnik se je obrnil k Andriju, ki je stal pri nogah postelje, nakar je mladenič odšel. Mato je ostal sam z duhovnikom. In povedal je služabniku božjemu vse, kar mu je bilo na srcu. Kaplan je mirno poslušal dolgo spoved in, ko je opravil sveti obred, je rekel:

»Dragi kum, skesali ste se pred Bogom, ponižali ste srce svoje, odkrili ste mi vse, kar je zapisano v vaši duši. Prav je tako, Bog vam bo odpustil, kakor vam jaz v njegovem imenu odpuščam. Toda poslušajte še eno besedo! Ne govorim vam zdaj kot duhovnik, ampak kot prijatelj, ki mu je pri srcu vsak človek, dober ali hudoben. Bog je večna ljubezen, njegova ljubezen je ustvarila svet, ustvarila nas, njegove otroke, iz te ljubezni je Božji sin dal svoje življenje na križu za nas grešnike. Vsemu svetu je največji zakon ljubezen, edino ljubezen je porok za pravico, za mir, za red. Zato nam tudi zapoveduje sveta postava: Ljubi Boga čez vse, svojega bližnjega pa

kakor samega sebe! Ta bližnji pa ni le oče, mati, brat, žena in otroci, ampak vsak človek na svetu. Vsakogar moramo ljubiti, vsakomur moramo odpuščati; če pa nas premaga huda kri, jo mora pamet zopet umiriti. Kaj bi bilo z nami ljudmi, če bi šli kakor zverine drug na drugega, če bi vsakdo vsakomur hudo želel in škodoval? Ljudje bi se med seboj poklali, človek bi bil zver, ne bi bilo reda ne zakona, ne pravice, ne sreče, ne blagoslova, ta zemlja pa bi bila žalostna puščava, kjer ne bi vladal plug, brana, kosa in srp, ampak nož, strup, puška in gorjača. Da, kum, vi ste grešili proti temu zakonu ljubezni, s hudobijo ste se spravili nad soseda, ki ga vse pozna kot poštenjaka. Sprli ste se z njim — pa zakaj? Za brazdo zemlje, za ničvredno drevo, kakršnih imate dosti v svojem vrtu. Ali ste pomislili pri tem na one zadnje brazde, v katere se seje mrtvo truplo, ali ste pomislili na ono zadnjo pravdo, v kateri je sodnik sam Bog? Ali niste oomislili, da je prijateljstvo in dobro sosedstvo lepše drevo od ničvredne, črvice slive, ker prijateljstvo in dobra sosesčina nosita zlate sadove do desetega kolena, sovraštvo pa je strup, ki nam kuži kri, pamet in poštenje. Vidite, naše življenje je kratko, ali je vredno, da si ta kratki čas sami zastrupljamo? Bog je dal našemu narodu zdrave roke in bistro pamet; ko bi živeli in delali pošteno, bi se lahko postavljali pred vsem svetom. Tako pa se vdajate strastem, norite, tratite čas, pozabljate na delo,

Kmečka trgovina

Novodobni biriči

Kmet je trpin že od nekdaj. Boril se je za svobodo in jo dobil pred 92 leti (l. 1848). Težka je bila ta borba za zemljo. Kri je tekla, preden so zgnili plemenitaši. Teh sedaj ni več, a kmet je ostal. Toda, ako se je začelo svobodno gospodarstvo, so se pojavili razni brezvestneži, ki nadeščajajo nekdanje graščake. Ti mogotci so resnico poudarili, pravico pa zavrgli, na njih mesto pa povzdignili laž in krivico. V službi teh mogotcev so novodobni biriči, razni prekupčevalci in mešetarji. Vsi ti ljudje bogate na račun kmetov in revnega ljudstva. Ugled jim daje denar in imetje. Kmet je pa na istem kot pred letom 1848, kajti tedaj je bil odvisen od grajske gospode, danes je pa odvisen od raznih spekulantov in denarnih mogotcev. Podjetja teh gospodov nosijo več istodotnostne obresti, ki gredo na račun zaslužka in blagostanja revnega ljudstva. Vsega tega bi v veliki meri ne bilo, ako bi ne bilo novodobnih biričev.

Tehnika je napredovala tudi v kmetijstvu. Za razjo in boljše obdelavo zemlje služijo stroji, za večjo rodovitnost umetna gnojila itd. Vse te stvari imajo v rokah denarni mogotci, ki s pomočjo novodobnih biričev drže cene na taki višini, da si jih kmet ne more nabaviti. Dobiček je tem ljudem vse, saj cement, ki se izdeluje v naši državi, moramo državljani plačati po 75 din stot, dočim je isti cement v Egiptu po 19 din stot. Lov za dobičkom s pomočjo novodobnih biričev je vzrok, da povsod po svetu napredujejo, samo naš kmet nazaduje.

Da se kmetom tako godi, so si večinoma sami krivi. Ustanovljene so in se ustanavljajo kmetijske organizacije, kot Kmečka zveza, Kmetijska zbornica, zadruge itd. Te organizacije prirejajo sestanke, predavanja, tečaje, kjer se ljudstvo poučuje. Toda 90 odstotkov kmetov za vse to ne ve, če jim pa malo bolj brihten sosed kaj pove, se mu smejejo. Ko pa pride novodoben birič, mu verjamejo, ga ubogajo, se spuste z njim v prijateljske pomenke, a pri tem se jim niti ne sanja, da bodo v najboljšem primeru oiganjeni.

Spričo teh dejstev bi bilo potrebno, da bi dobila Kmetijska zbornica zakonodajno moč, da bi regulirala cene kmečkih pridelkov in cene industrijskih izdelkov, kajti baš na tem polju imajo novodobni biriči najbogatejšo žetev. Kmetijska zbornica kot kmečko stanovska oblast naj bo z drugimi, pravimi, nesebičnimi kmetijskimi organizacijami tesno povezana v eno telo, kot nekaka matica. Ta matica bi skrbelo za vse, kar spada pod pojem kmetijstva, to je od najbolj pozabljivega hrbovskega kmeta pa tja do kmetijskih šol in ustanov. Novodobnim biričem, izkoriščevalcem kmeta bi se pa naj od strani te organizirane enote poštenega kmečkega ljudstva napovedal neizprosni boj. Ko se bo kmet iznebil teh novodobnih zajedalcev, bo dosegel pravice, ki mu gredo, ter s tem postal zavezen temelj naroda in marljiv, nerazvajen, odporen in zdrav državljan.

Martin Stojan.

Pogled nazaj in naprej v trgovini z lesom in žitom

Les

Lesna kupčija se je v preteklem letu razvijala razmeroma normalno. Promet s hlodi, stebriči in remeljni je v letu 1939. ostal skoraj na isti višini kot v letu 1938., dočim plohi izkazujejo padec. Nasprotno pa zaznamujejo frizi razmeroma največji porast. Povečal se je promet tudi z deskami in trami. Trami slabše vrste so se prodajali okrog 185 din kubični meter. Kar se tiče cen, je bilo v letu 1939. opaziti znatno podražitev predvsem mehkega, rezanega in tesanega lesa, medtem ko je bil dvig cen hrastovemu lesu razmeroma zmernejši. Tudi cene bukovemu lesu so ostale skorajda nespremenjene. Povprečne cene so bile: smreka in jelka: hlodi I/II. 165—195 din, trami 190—210 din, deske kub. met. 16 cm 370 do 400 din, hrbojavni drogevi 160—190 din kubični meter; hrast: hlodi I/II. 200 do 305 din, neobrobijene deske 730—780 din kubični meter; bukev: neobrobijene deske 250—260 din kubični meter. Železniški pragevi: hrastovi 37—42 din, bukovski 22—24 din komad. V primeri z letom 1938. znaša dvig cen v letu 1939. 30 odstotkov pri mehkem lesu, pri trdem lesu pa 15 odstotkov (hrast, dočim bukev le za 5 odstotkov). Domača poraba lesa je bila znatna, kupčija pa zadovoljiva. Veliko lesa se je porabilo v železniške in

vojaške svrhe. Lesni obrati so bili skozi celo leto stalno in v polni meri zaposleni. Izvoz lesa je bil nad vse pričakovanje dober v Italijo, kjer so tudi izgledi za bodočnost kar najboljši in tudi cene stalno rastejo. Italija je porabila zelo velike količine zlasti gradbenega lesa za vojaške utrjevalne svrhe, nekaj našega lesa so pa Italijani prodali naprej v druge države. Izvoz v Nemčijo ni bil zadovoljiv radi prenizkih cen. Po razmeroma dobrih cenah smo izvozili les v Anglijo, Francijo, Madžarsko in v države na vzhod (Levat). Za bodoče se obeta stalno izboljšanje našega lesnega trga. V tem prepričanju nas potrjuje stalni umerjeni dvig cen. S tem je kriza našega lesnega gospodarstva prestana.

Žito

Moka, otrobi in žito sploh je bilo proti koncu leta 1939. za 15—20 % dražje kot koncem leta 1938. Edino oves je bil cenejši kot leta 1938. Cene so bile tele: koruza por. Indijca 120—122 din, bačka pšenica 197—200 din, bački ječmen 172—175 din, sremski oves 152—155 din, bačka čž 160—162 din, štajerska ajda 145—147 din, banatska pšenična moka 0g 300—310 din, debeli pšenični otrobi 120—125 din stot. Kupčija z žitom je bila večja radi znanih odredb, po katerih so se morale občine preskrbeti s potrebnimi živilji. Vse pa kaže, da se bo kupčija z žitom v letu 1940. še povečala, oziroma bo ostala na tej višini kot je danes.

Posnemajmo jih!

Hrvatska kmečka organizacija »Gospodarska Sloga« je za svoje člane vinogradnike postavila v Zagrebu (Kaptol 28) vinsko klet. V tej kleti najdemo vina iz vseh krajev Hrvaške, tako iz Hrvaškega Zagorja, Dalmacije, Srema in drugod. Potom organizacije Gospodarske Sloge in zadržne vinske kleti se zamenjuje vino iz revne Dalmacije za žito iz žitovodnih predelov Hrvaške. Poleg tega izvažajo zelo velike vina iz omenjene kleti v tujino. Vino se prevzema v raznih krajih Dalmacije in zbira v cisternah (velikih sodih). Samo v okolici Splita je bilo potom imenovane organizacije zbrano okrog 20 vagonov vina. Posebno se tuji zanimajo za vino iz Šolte, in bo v to svrhu na tem otoku v kratkem času osnovana zadružna vinska klet. »Gospodarska Sloga« bo v bodoče za vino dobavljala iz tujine po zelo ugodnih pogojih kmetijske stroje in kmetijsko orodje kot pluge, škropilnice itd.

Iz gornjega je razvidno, kako lepo deluje združništvo v prid hrvaškemu kmetu. Začnimo jih posnemati tudi mi, namesto da brezmejno pijančujemo, poleg tega pa trpimo na pomanjkanju hrane in dobrega kmetijskega orodja.

Predavanja o zabiranju San José kaparja

Da se poučijo sadjarji o nevarnosti San José kaparja, o katerem smo že obsežno pisali, priredi mariborska postaja za rastlinske bolezni predavanja v naslednjem redu v prostorih ljudskih šol: V Jarenini 30. januarja ob 9; v Koškkih 1. februarja ob 9 v Šoli pri Sv. Petru pri Mariboru za spodnji del občine, ob 15 v Šoli v Krčevini za zgornji del te občine; v Selnici ob Dravi 5. februarja ob 9; v Dupleku 6. februarja ob 9; v Koreni 6. februarja ob 15; v Sv. Rupertu v Slov. goricah 7. februarja ob 9; pri Sv. Lenartu v Slov. goricah 8. februarja ob 9; pri Sv. Trojici v Slov. goricah 8. februarja ob 15; pri Sv. Marjeti ob Pesnici 9. februarja ob 9; pri Sv. Antonu v Slov. goricah 12. februarja ob 9; pri Sv. Benediktu v Slov. goricah 13. februarja ob 9; pri Sv. Ani v Slov. goricah 14. februarja ob 9; v Velki 15. februarja ob 9; v Sv. Juriju v Slov. goricah 16. februarja ob 9; pri Sv. Jakobu v Slov. goricah 16. februarja ob 15; pri St. Uju v Slov. goricah 19. februarja ob 9; v Svečini dne 20. februarja ob 9; pri Sv. Juriju ob Pesnici 21. februarja ob 9; v Zg. Sv. Kungoti 21. februarja ob 15; pri Sv. Križu 22. februarja ob 9; v Karnici 23. februarja ob 9; v Pesnici 27. februarja ob 9 v gostilni Kerenčič v Pesnici.

Držbne gospodarske vesti

Vinsko razstavo priredi KZ Dramlje v dneih od 2. do 4. februarja za ves drameljsko-oceljski vinski okoliš. Prosimo vse, ki so prijaviteli svoje vzorce, da jih dostavijo zanesljivo do 1. februarja, in sicer lahko v svojih steklenicah, da ne bo

treba dostavljati — posebno oddaljenim — naših vzorčnih steklenic. Za vsak vzorec je treba najmanj tri steklenice po trideset litra, lahko pa po želji tudi več. Otvoritev vinske razstave bo na Svečnico, 2. februarja, ob 8.30. Ocena vzorcev se bo izvršila 1. februarja popoldne. Vabljeni vsi, ki se zanimate za naša drameljska vina. — Kmečka zveza Dramlje.

Vedno več konj se pošilja v zadnjem času v tujino. Že v prejšnjih mesecih smo prodali zelo veliko konj in konjskega mesa (katerega še sedaj nakladajo v Mariboru), sedaj se pa išče 20.000 konj za izvoz. Ker pri izvozu zaslužijo največ trgovci, ne pa konjerejci, se je sprožilo vprašanje, da bi izvoz konj organizirala država potom posebnih komisij, ki bi na konjskih sejmih pokupile za izvoz primerne konje ter jih takoj oddale tujim kupcem. Na ta način bi konjerejci dosegli za konje višje cene kot dosedaj.

Zadnje davčne predpise, ki jih je izdala vlada so 17. in 18. januarja obravnavale gospodarske zbornice iz cele države. Pomočnik finančnega ministra dr. Filipančič je pa zborujočim dejal, da kljub vsem ugovorom predpisov ni mogoče v bistvu spremeniti, kajti ti predpisi jačajo našo državno gospodarstvo, ki je najboljša zaslomba države v sedanjih časih. Upošteval se bo pa vsak pameten predlog, ki ne bo zmanjšal denarne vsote predvidene v novih predpisih. Pripominjamo, da z novimi davčnimi predpisi ni prizadet kmet, temveč industrija in druge pridobitne gospodarske panoge.

Naša tekstilna in železna industrija je v zelo težkem položaju radi pomanjkanja surovin. Tekstilni industriji primanjkuje bombaža, železni pa starega železa.

V Turčiji je nastala velika druginja. Podražil se je beli fižol, ki je glavna hrana revnejših slojev, tekstilno blago itd. Turška vlada skuša preprečiti nadaljnji dvig cen.

Cene goveje živine po sejmih

Voli. Celje drugovrstni 5.50 din, Smarje pri Jelšah prvovrstni 6.50 din, drugovrstni 5.50 din, Planina pri Sevnici prvovrstni 7 din, drugovrstni 6.25 din, tretje vrste 5.50 din, Smartno pri Litiji 6 din, Kranj 6—6.50 din, Metlika 5.50—6 din kg žive teže. — Delovni voli (junci) v Metliki 5.50 do 5.75 din kg žive teže.

Biki. Planina pri Sevnici 5 din, Smartno pri Litiji 4.50 din kg žive teže.

Krave. Celje 4.50—5 din, Smarje pri Jelšah 4 do 5 din, Planina pri Sevnici prvovrstne 5.50 din, drugovrstne 4.75 din, Smartno pri Litiji plemenke 4—5 din, Kranj 5—5.25 din, 5—5.50 din kg žive teže.

Telice. Celje 5—6 din, Smarje pri Jelšah 5 do 5.50 din, Planina pri Sevnici prvovrstne 6.25 din, druge vrste 5.50 din, Smartno pri Litiji 5 do 5.50 din, Kranj prvovrstne 6.50 din, druge vrste 6 din, tretje vrste 5.50 din kg žive teže.

Teleta. Celje 5—6 din, Kranj prvovrstne 8.50 din, drugovrstne 7 din kg žive teže.

Goveje meso. Celje 9—11 din, Smarje pri Jelšah 10—12 din, Trbovlje 10—12 din, Kranj 12 do 14 din kg.

Telečje meso. Maribor 12 din, Trbovlje 14 din za kg.

Goveje kože. Celje 12 din, Smarje pri Jelšah 13 din, Kranj 14—16 din kg.

Telečje kože. Celje 14—15 din, Smarje pri Jelšah 14 din, Kranj 18 din kg.

Svinje

Plemenke. Ptuj mladi prašiči 6—12 tednov stari 50—120 din komad, kg žive teže pa 6.50 do 7.25 din, Metlika mladi prašiči za rejo 200—300 din komad.

Pršutarji (proleki). Celje 8—9 din, Smarje pri Jelšah 10 din, Kranj 9.50—10.50 din, Ptuj 7 do 7.75 din kg žive teže.

Debele svinje (špetharji). Ptuj 8.50—9.75 din, Celje 11—12 din, Smarje pri Jelšah 13 din, Kranj 10.50—11.75 din kg žive teže.

Svinjsko meso. Maribor 12—14 din, Celje 16 do 16 din, Smarje pri Jelšah 14 din, Trbovlje 16 din, Kranj 14—18 din kg.

Slanina. Maribor 16 din, Celje 18 din, Smarje pri Jelšah 18 din, Trbovlje 18 din kg. — Suha slanina v Kranju 24—28 din kg.

Svinjska mast (secekljana zabela). Celje 20 din, Smarje pri Jelšah 22 din, Trbovlje 22 din, Kranj 22 din kg.

Svinjske kože. Celje 7 din, Smarje pri Jelšah 9 din, Kranj 12—14 din kg.

Tržne cene

Žito. Maribor: pšenica 2 din, rž 1.75 din, ječmen 1.75 din, koruza 1.50 din, oves 1 din, proso 2 din, ajda 1.25 din, ajdovo pšeno 5 din kg. Kranj: pšenica 2.50 din, ječmen 2.25 din, rž 2 din, oves 2 din, koruza 1.75 din kg.

Fižol. Maribor 5—6 din, Celje 6—7 din, Šmarje pri Jelšah 7—9 din, Kranj 6—7 din kg.

Krompir. Maribor 1.50—2 din, Celje 1.50—1.70 din, Šmarje pri Jelšah 1.50—1.80 din, Trbovlje 1.75 din, Kranj 1.50 din kg.

Krma. Seno: Maribor 100—110 din, Celje 70 do 90 din, Šmarje pri Jelšah 50—80 din, Kranj 100 din stot. Lucerna: Celje 70 din, Šmarje pri Jelšah 150—150 din, Kranj 125 din stot. Slama: Celje 40 din, Šmarje pri Jelšah 30 din, Kranj 75 din stot.

Mleko. Maribor 2—2.50 din, Celje 1.75 din, Šmarje pri Jelšah 1.50 din, Trbovlje 2.25 din, Kranj 2—2.50 din liter.

Surovo maslo. Maribor 32 din, Celje 28 din, Kranj 34—38 din kg.

Jajca. Maribor 1—1.75 din, Celje 1.25 din, Kranj 1.50 din komad.

Med. Celje 19 din, Šmarje pri Jelšah 18 din, Kranj 24—26 din kg.

Vino. Navadno: Celje 4 din, Šmarje pri Jelšah 3.50 din liter. Finejše sortirano vino: Celje 5—6 din, Šmarje pri Jelšah 5—7.50 din liter.

Drva: Celje 80 din, Šmarje pri Jelšah 70—80 din, Kranj 110—115 din kubični meter.

Sadje. Jabolka 4—6 din, hruške 6 din, suhe slive 10 din, celi orehi 8 din, luščeni orehi 26 din za kg.

Sejmi

29. januarja goveji in kramarski: Rajhenburg, Vojnik. — 30. januarja tržni dan: Doljna Len-

dava; svinjski: Ormož. — 31. januarja svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje; goveji in kramarski: Dobova. — 1. februarja tržni dan: Turnišče; živinski in kramarski (četrted pred pustom): Šošanj; goveji: Jurklošter; tržni dan za živila in prašiče: Trbovlje. 3. februarja svinjski: Križevci (okraj Murska Sobota), Brežice, Celje, Trbovlje; živinski in kramarski: Kalobje, Gornja Radgona.

*

Odgovor na gospodarsko vprašanje. (C. A. Orež Ar.) Plevel zatiramo na dva načina: prvič, la ga ne pustimo do razvoja, drugič, da uničujemo plevelne rastline, ki so se naselile na njivi. Da se obranimo plevela, moramo sejati čisto seme, paziti, da plevel na njivi ne napravi semena, n da seme plevela ne pride z njive na gnojišče n z gnojišča zopet na njivo. Zemljo je treba pravilno obdelovati in v pravilnem kolobarju menjati njivske sadeže. Predvsem pa ne smemo pustiti okapanja in pletve. Z ranim in pogostim okapanjem najsigurneje in najpopolneje uničimo plevel. Za zatiranje plevela uporabljamo lahko še neoljeni apneni dušik, ki ga trosimo na plevel ko le vzkalil. Neoljeni apneni dušik namreč poljskim rastlinam prav nič ali le malo škoduje in jih pognoji, dočim plevelne rastline ožge. Pesi in ječmenu bi pa neoljeni apneni dušik trošen v rosi škodil, neškoduje pa ovsu in prosu. Tudi z močnejšo raztopino (15—20 %) zelene galice uničujemo plevel. Z zeleno galico pa moramo poškropiti le plevel, ne pa druge poljske rastline. Torej dobro obdelovanje, predvsem globoko oranje, vestno okapanje ter pletve so najboljša sredstva za zatiranje plevela. Plevelne rastline iz družine križnic pa lahko poleg gornjega uničujemo še s trošenjem neoljenega apnenega dušika (na glavo) in s škropljenjem z zeleno galico kot smo zgoraj navedli.

Razgovori z našimi naročniki

Odstranitev koša z osami. F. K. Na podstrešju hiše visi koš z osami ali sršeni, katerega bi radi odstranili brez nevarnosti za sebe. — V tem letnem času se Vam ni bati ne os, ne sršenov. V ostalem pa bi bil postopek siedeč: nadenite si čebelarstvo kapo, odnosno mrežo ter oblecite rokavice. Nad koš se spravite zgodaj zjutraj ali zvečer. Pod koš nastavite vrečo tako, da bo spodnji del koša segal v vrečo. Z ostrim nožem hitro odrežite koš, ki bo padel v nastavljenno vrečo. Vrečo nato zadelajte in potopite v vreli vodi.

Nakup mlatilnega stroja. Povračilo nadavka? N. N. Kupili ste mlatilni stroj vsied nagovarjanja od strani Vašega spremljevalca-maslinista. Plačali ste takoj večji nadavek. Pravne, da stroja ne morete prevzeti, ker se je izkazalo, da ni za uporabo; radi bi dobili nadavek nazaj. — Prodajalec Vam mora po zakonu jamčiti, da ima stroj lastnosti, katere so bile izrecno pogojene, ali ki se običajno pri njem domnevajo in da ga je moči rabiti in upotrebiti po naravi posla (pač za mlačvo) ali sklenjenega dogovora. Ako je hiba, za katero po navedenem prodajalec jamči, taka, da je ni več moči odpraviti in da brani redno rabo stroja, smete zahtevati popolno razveljavilne pogodbe (torej tudi povračilo danega nadavka). Ako pa hiba ne brani redne rabe ali ako jo je moči odpraviti, smete zahtevati ali primerno znižanje plačila (kupnine) ali popravilo ali dopolnitev tega, kar manjka. V vseh primerih Vam jamči prodajalec za škodo, ki jo je zakrivil. Nezadovoljstvo zmanjšanje vrednosti se ne upošteva. Kdor hoče zahtevati jamčenja, mora sodno uveljaviti svojo pravico v šestih mesecih, sicer je tožba ugasnila. Ako se ne boste mogli z lepega poravnati, boste morali pravočasno tožiti prodajalca, in sicer pri sodišču, ki je za prodajalca krajevno pristojno!

Podpora ženi in otrokoma ob orožnih vajah hranilca. M. S. Vaš mož je na orožnih vajah; dasi ste Vi in Vaša nedoletna otroka potrebni podpore, je ne dobite ne od banovine, ne od občine. — Ako je bil Vaš mož že najmanj leto dni nepretrgoma uslužben pri imenovanem veleindustriju, mu mora ta službodajalec za čas štirih tednov izplačati vso dogovorjeno, odnosno običajno mezdo, in sicer takoj, čim bi sicer zapadla v plačilo in brez odbitkov. Ako je ne bo hotel zlepa plačati, ga boste morali pač tožiti (lahko tudi Vi s pooblastilom moževim ali ako Vam mož svojo terjatev odstopi). Po preteku štirih tednov Vam — ako ste v stiski, in to ste, ako ste živeli od dnevnega zaslužka, oziroma mezde moževe — pritiče

podpora po uredbi. Podpora znaša za Vas 5 din dnevno, za vsakega otroka pa po 3 din dnevno. Ako je odbor Vašo prošnjo odklonil, se pritožite na predsednika okrožnega sodišča.

16 letni sin prekorajčil državno mejo brez potnega lista. A. H. Sv. B. Imate 16 let starega sina, ki je poleti brez Vaše vednosti odšel brez potnega lista v Nemčijo. Vprašate, kaj naj ukrenete, da bi ga zopet dobili nazaj domov, ali bo kaznovan radi prekorajčenja državne meje brez potnega lista. — Prekorajčenje državne meje brez potnega lista je sicer kaznivo, a ker Vaš sin še ni izpolnil 17 let starosti, ne bo kaznovan. S silo ne boste mogli spraviti svojega sina nazaj, odnosno nemške oblasti najbrž ne bodo hotele ničesar v to svrhu ukreniti, ker niso po nobeni konvenciji v to prisiljene. Ali bo trdka, pri kateri Vaš sin dela, res slednjemu oskrbela vse potrebne listine, Vam ne moremo povedati. Bo pa se Vaš sin lahko vrnil tudi brez kakih nemških listin.

Služba pri mestni policiji. K. M. Zanimajo Vas pogoji, pod katerimi bi mogli dobiti službo pri policiji v Mariboru ali Celju. — V obeh mestih so policijski uslužbenci državni uslužbenci. Mesta se zasedejo po vrsti, kadar se pač kako izprazni. Prošnjo morate nasloviti na bansko upravo v Ljubljani. Zahteva se: naše državljanstvo, starost najmanj 21 in ne nad 30 let, telesno in duševno zdravje, neomadeževano vedenje v preteklosti, znanje čitanja, pisanja in računanja pism-na obveza, ostati v policijski izvršilni službi najmanj 3 leta in v primeru samovoljne oddaljitve iz službe plačati državni blagajni položaj onih prejemkov, ki bi jih bil policist sprejel v teku one dobe, ki je ni odslužil; da je prosilec neoženjen ali vdovec brez otrok ali sodno ločen od žene brez otrok; da znaša njegova telesna velikost najmanj 172 cm, da je odslužil rok v stalnem kadru.

Odvetniški stroški za priziv radi 8000 din. P. M. Vprašate, ali Vam res sme odvetnik računati za vložbo priziva ali rekurza pri spornem predmetu 8000 din na stroških 1500 din. — Za sestavo rekurza ali priziva sme odvetnik računati po odvetniški tarifi, ako nastopa kot tožeča in tožena stranka le po ena oseba, 338 d'n. Eventualno kolektivno (ako Vam ni priznana pravica revnih) je treba plačati posebej. — Ako se radi priziva vrši prizivna razprava, ima pravico odvetnik zahtevati za udeležbo pri tej razpravi, ako ni trajala delj nego eno uro, isti znesek, ako se razprava vrši v kraju, kjer biva odvetnik. Ako pa ne biva odvetnik v Mariboru, ima pravico zahte-

vati na nagradi 394.25 din. — Vaših nadaljnjih vprašanj žal nismo razumeli; ako želite še kakih nadaljnjih pojasnil, nam sporočite, kdo je nastopil kot stranka, čigava terjatev je v sporu, ali ste odvetnika najeli v lastnem imenu, kaj je z vknjižbo, ki jo omenjate, itd.

Služba pismonoše. F. Z. Stari ste 19 let, dovršili ste osnovno šolo ter bi radi dobili službo pismonoše. — Po Vaši šolski izobrazbi lahko zaprosite za službo pismonoše-služitelja. Zadevno prošnjo bi morali nasloviti na ministra za pošto in telegraf. Dokumentov zaenkrat ni treba predložiti, marveč le navedite, da jih boste predložili, čim boste k temu pozvani. Pogoji so splošni, kakor se zahtevajo za sprejem v državno službo in sicer: da ste telesno in duševno zdravi, da ste dobrega vedenja, da imate odobritev roditelja ali varuha za vstop v državno službo, da niste pod skrbstvom ali v konkurzu in da ni nad Vami podaljšana očetovska oblast, da niste bili s sodno razsodbo obsojeni na izgubo častnih pravic, kar je ovira ves čas, dokler ta izguba traja. — Za službo poštnega uradnika so splošni pogoji isti in se zahteva le večja šolska izobrazba, in sicer za nižjega najmanj 4 razredi srednje šole, za ostale osem razredov z višjim tečajnim izpitom.

Sprejem pridno in pošteno dekle srednjih let za pomivalko v gostilno. Naslov v upravi. 123

Ko pridete v Maribor ne zamudite si neobvezno ogledati bogato zalogo nove trgovine

„LAMA“ d. z. o. z. Jurčič va ulica 4

LEPE PVESTI,

novela, črtice, pravljice, pesmi, kulturne razprave, zdravstvene nasvete, razprave iz gospodarstva in gospodinjstva, kuharske recepte, šale, uganke in mnogo drugega prinaša »Mladika«, ki je družinski list s podobami in izhaja že dvajset let vsakega prvega v mesecu na 40 straneh.

KRASNE SLIKI

naših in tujih umetnikov ter raznovrstni fotografski posnetki lepo poživljajo bogato vsebino lista. Poleg tega ima »Mladika« modno in krojno polo, ki je našim gospodinjam v veliko pomoč pri izdelavi najrazličnejših ročnih del, oblek in perila. Na hrbtu priloge pa so dragoceni nasveti za dom in družino.

KNJIŽNE NAGRADE

daje »Mladika« reševalcem ugank vsak mesec. Natančnejše podatke o nagradah dobite v »Mladiki«. — »Mladika« stane za vse leto samo 84 din (s krojno prilogo 100 din). To vsoto plačate tudi lahko v dveh obrokih po 42 din (oziroma 50 din) ali pa vsak tretji mesec po 21 din (oziroma 25 dinarjev). — Brezplačno in popolnoma neobvezno Vam pošljemo na ogled prvo številko letošnjega leta, če nam sporočite svoj naslov po dopisnici.

NAGRADE NOVIM NAROČNIKOM

»MLADIKE«.

Med nove naročnike »Mladike« bomo z žrebanjem razdelili 30 letnikov »Mladike« iz prejšnjih let brezplačno. Vsak nov naročnik, ki nam bo do 15. februarja 1940 poslal vsaj polletno naročnino, se bo udeležil žrebanja. Žrebanje bo 20. februarja 1940. Kdor bo poslal naročnino šele po 15. februarju 1940, se žrebanja ne bo mogel udeležiti.

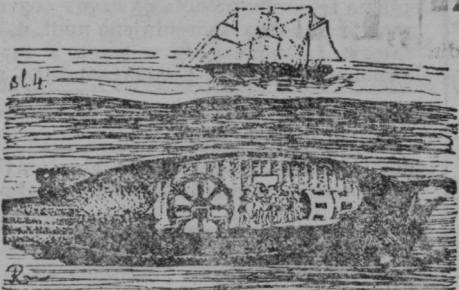
UPRAVA »MLADIKE« V CELJU

Junaki podmorja

(Nadaljevanje)

Po tej nesreči izumitelj ni obupal. Vedel je, kje je ležala krivda. Hotel je znova izgraditi podmornico. Nemci mu niso več mnogo verovali, zato je skušal dobiti zvezo z Avstrijo, Anglijo, Francijo. Povsod je našel gluha ušesa, edino Rusija se je vnela za njegove načrte. Nekaj let po nesreči prve podmornice je bila zgrajena nova: 16 m dolga, 3,5 m široka in 4 m visoka. Bauer ji je dal ime »Morski vrag«. Rusko plemstvo, neverno in nezaupno do Bauerja, je zmajevalo z glavo, ko je hotel prenesti »Morskega vraga« iz petrograjske ladjedelnice na morsko obal. Zato se ne smemo čuditi, da je ta prevoz trajal celih sedem mesecev. Prav tako je dolgo trajalo, preden je podmornica splavala po morju. Ko je hotel Bauer napraviti prvo poizkusno vožnjo, je vsa posadka zbežala, ker se je bala nesreče. Tako je na krovu ostal izumitelj sam. Ves nesrečen je s podmornico krenil na odorto morje, ne vedoč ne kod ne kam. Ploveč le malo iznad morske površine, je nenadoma zavozil v pristaniške zapore kronštadske trdnjave. Ko je straža na pristaniški zavori videla moža, ki je stal dozdevno na valovih, je od strahu zbežala. Tako je »Morski vrag« vdrl v kronštadsko pristanišče. Rusi so se začudili podmornici, saj so smatrali Kronštadt kot nepremagljivo morskno trdnjavo. Tako je ta podmornica sijajno prestala svoj krst.

Ob kronanju ruskega carja je Bauer pripravil novo presenečenje. Ruskemu carju v čast je priredil pod morjem koncert, ki je

trajal štiri ure. Zvoke glasbe so čuli 150 korakov daleč, kar je napravilo na ljudstvo nepopisen vtis.

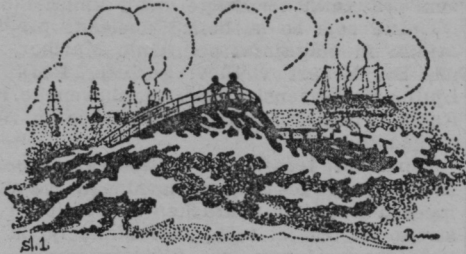
Tedaj so Bauerja imenovali za carskega inženirja. »Morski vrag« pa je vzlic svoji slavi končal kot staro železo na obalah pred Petrogradom. Pri nekem prevozu, ko Bauerja ni bilo zraven, so pustili podmornico kar ležati ob obali. Noč in dan je medtem Bauer delal na tem, da bi zgradil Rusiji podmorsko križarko, oboroženo s 24 topovi in s posadko 74 mož. Ruska vlada je bila za ta načrt navdušena. Dali so mu denarja na razpolago, da je zgradil model. Ali pred dokončno izgotovitvijo so nastali med njim in oblastjo prepiri, nakar se je on zahvalil za službo in odpotoval. V dar je prejel »Morskega vraga« in model svoje podmorske križarke pod pogojem, da ne sme obojega odnesti iz mesta. Zato je »Morskega vraga« prodal kot staro železo model pa je iztihotapil čez mejo.

Kmalu pa je znameniti mož umrl. Njegova prva podmornica, ki se je pri poizkusih ponesrečila, je danes v berlinskem muzeju.

V Združenih državah Amerike je leta 1861 izbruhnila državljanska vojna. Južne pokrajine so se uprle severnim. Nastala je krvava bratomorna vojna, v kateri so severne pokrajine zmagovale, ker so imele večjo in izvežbanejšo vojsko ter skoroda vso mornarico v rokah. S svojo močno mornarico so zaprle vse vhode v pristanišča južnih pokrajin. Nobena ladja ni mogla iz luke, a prav tako se nobena ladja ni mogla usidrati v lukah južnih pokrajin, ker jih je sicer predhodno sovražna mornarica potopila. Severne pokrajine, kakor se temu pravi, so popolnoma blokirale obale

upornikov. V pristaniščih je zamrla vsa trgovina in uporniki so tuhtali, kako bi se osvobodili in predrli ta železni obroč, ki jih je odrezal od vsega sveta. Ir nič ni čudnega, če so se spomnili, da bi se blokade rešili le s pomočjo podmornice. Oprijeli so se te rešilne misli in potegnili na dan zaprašene načrte Amerikanca Fultona, ki je že leta 1801. delal poskuse s potapljalnimi napravami, ki so jih pa tedaj ovrgli, ker so smatrali tako podmorniško iznajdbo kot roparsko in morilno sredstvo divjakov ter piratov. Napravili so nove načrte in leta 1863. je že splavala prva podmornica, ki so ji dali ime »David«.

Neke noči je »David« skrivoma izplul iz pristanišča. Na nebu so se odražali obrisi velikih sovražnih oklopnjač, ki so mirno čuvale vhod

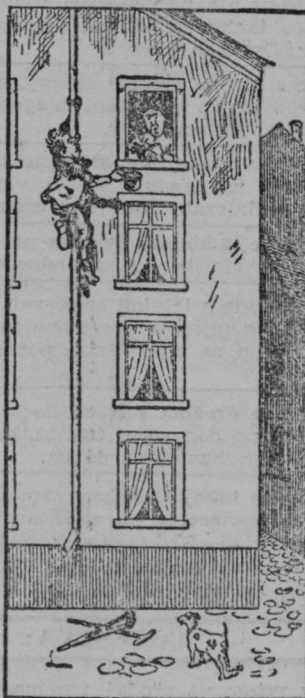

v pristanišče. Sredi teh plavajočih trdnjav je plaval »David« komaj vidno iznad morja. Vsaka izmed teh ogromnih oklopnic bi lahko zdrobila to drobno podmornico, ki je tako nesigurno vozila po morju. Sreča le, da so straže na oklopnicah brezbrizno korakale sem in tja po palubi. Vendar se je neki straži zdelo sumljivo gibanje po morski površini. Uperila je pogled tja, od koder je prihajal šum. »Halo, kdo tam?« Nič. Slučajno je straža čez kake pol ure pogledala ob bok ladje. Ustrašila se je, kajti zagledala je čudno na pol potopljeno ladjo, ki je plavala tik trupa oklopnjače. Podmorničina posadka je pritrjevala mino ob bok sovražnikove oklopnjače. Straža je nanje trikrat ustrelila, ne da bi koga zadela. (Dalje sledi!)

SMEJTE SE!

Sluga v muzeju: »Galerije slik vam ne morem pokazati, ker je tam kajenje strogo prepovedano.«
Ogledovalci: »Saj ne kadimo.«

Sluga: »Vi ne, toda jaz!«

Berač: »Gospa, pohabljen berač vas prosi za miloščino.«

Gospa (prestrašena): »Pohabljen berač? Kako pa, da ste se povzpeli do tretjega nadstropja?«

Berač: »Nimam časa, tako dolgo čakati, da bi spodaj odprli vrata.«

Izdala se je

Mati: »Nežika, prinesi mi oni kos mesa in omare!«

Hčerka: »Jej no, mačka ga je snedla.«

Mati: »Katera mačka?«

Hčerka: »Ali ni nobene mačke tukaj?«

Videz vara

»Ne morem razumeti, kako moreš toliko jesti, pa si tako majhen?« pravi mati svojemu sinčku, ki je srebal že tretji krožnik juhe.

Sinček: »Jaz mislim, mamica, da znotraj nisem tako majhen, kakor zunaj izgledam.«

Kdo ni bil priden v cerkvi

Mati: »Ali si bil priden tih v cerkvi?«

Sinček: »Da, jaz sem bil priden in tih, toda ljudje so vedno vpili: Prosi za nas! Prosi za nas! — pa kar niso hoteli nehati.«

UGANITE!

V neki družini je bilo nekaj otrok: dekleta in fantje. Ko so vprašali deklico, koliko jih je skupaj, je rekla: »Jaz imam natančno toliko sester kakor bratov.« Najstarejši fant pa je izdal: »Jaz pa imam natančno dvakrat toliko sester kot bratov.« Koliko fantov in deklet je bilo v družini? (Trije fantje in štiri dekleta.)

Lizika žene gosi na pašo. Ena gos gre pred dvema, ena se ziblje za dvema, ena pa caplja med dvema. Koliko gosi je šlo na pašo? (111)

Kuhano in pečeno, na mizo prinešeno, ne pojedeno, ampak proč vrženo. Kaj je to? (Spila od klobase.)

POIŠČITE!

Kje je sokrivec?

Dva potepuha sta bila obtožena tatvine. Eden leži pred sodnikom. Poiščite drugega!

IGRAJTE SE!

Črna suknja

Okrog mize sedi več oseb. Na mizi so raztreseni gumbi, a vedno jih mora biti za enega manj kakor je igralcev. Vsi igralci držijo roke pod nizo. Voditelj igre (ali kdo drug) živahno pripoveduje o gumbih, suknji, blagu itd., a drugi napeto poslušajo. Ko igralci najbolj napeto poslušajo, voditelj vzkligne: »Črna suknja!« Pri tem vzkliku mora vsak igralec pograbit en gumb. Seveda nastane kavsanje, toda eden kljub vsemu ostane brez gumba. — Kdor trikrat ostane brez gumba, izpade iz igre in vzame z mize en gumb.

KAKŠNO STAROST DOČAKAJO?

Krava: 25 let

Jelen: 35—40 let

Društvene vesti in naznanila

Sv. Lenart v Slov. goricah. Prosvetno društvo »Zarja« bo priredilo na pustno nedeljo v društvenih prostorih Naravnega doma Nušičevo komedijo »Protekcija«, to je dne 4. februarja 1940 po večernicah. K obliini udeležbi vabi odbor.

Sv. Benedikt v Slovenskih goricah. V nedeljo, 28. januarja, po večernicah bomo hvaležni benediški tarani v »Ciril-Metodovem domu« proslavili god g. dekana Frančiška Salskega Gomilšeka. Na sporedu so deklamacije, pevske točke in tudi pomembne igrice za današnji čas. Vstopnic ni.

Sv. Jurij ob Ščavnici. V nedeljo, 28. januarja, pridemo zopet k nam Malonedeljanci, a ne tisti, ki so nam igrali »Petkovega Toneka«, ampak malonedeljsko Slomšekovo prosvetno društvo, ki nastopi ob treh popoldne v Pergenjevi dvorani s svojimi igralci, pevci in godbo na lok, ker se nima lastnega doma. Uprizorili bodo novo izvirno igrice »Zlata srca«. Ker smo bili z dosedanjimi njihovimi nastopi zadovoljni, hočemo tudi zdaj njihovi prireditelji obiskati!

Središče ob Dravi. Ljudski oder v Središču vprizori v nedeljo, 28. januarja, ob sedmih zvečer v Društvenem domu veseloigrice »Micki je treba možak«.

Sv. Miklavž na Dravskem polju. Prosvetno društvo priredi v nedeljo dne 28. t. m. ob 3. uri popoldne in 7. uri zvečer v prostorih ljudske šole veseloigrice »Dva para se ženita«. Prijatelji smeha vljudno vabljani.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. O zanimanju za pretresljivo narodno dramo »Črna žena«, ki jo bomo igrali na Svečnico ob treh popoldne, sporečamo vsem našim prijateljem, da je naravnost čudovito. Pridite in se prepričajte, samo pravi čas pač, drugače boste ostali brez vstopnice. Narodne noče, slovenske in hrvatske, dobimo iz Maribora.

Sv. Jurij ob juž. žel. Katoliško prosvetno društvo uprizori v soboto, 3. februarja, ob osmih zvečer in v nedeljo, 4. februarja, v Katoliškem domu velezabavno komedijo v štirih dejanjih »Striček ima milijone«. Prijatelji lepih iger in vedrega razvedrila iskreno vabljani!

Ponikva. Katoliško prosvetno društvo Sv. Jurij ob juž. žel. gostuje v nedeljo, 28. januarja, ob treh popoldne v našem prosvetnem domu z zabavno igrice v štirih dejanjih »Striček ima milijone«. Čisti donos prireditve gre v veliki meri za gradbene stroške tega doma in se zato zlasti domačini povabljani v obilnem številu!

Laško. Fantovski odsek in Dekliški krožek vprizorita v nedeljo, 28. januarja, ter ponovita

v nedeljo, 4. februarja, vselej ob treh popoldne v nadzupni dvorani veličastno igrice »Mati ljubi...« Malo tako lepih iger smo videli na našem odru.

Občni zbor podružnice ZAKS Maribor se vrši dne 18. februarja 1940 ob pol. 9. uri popoldne v prostorih Gambrinove restavracije v Mariboru. Na dnevnem redu je poleg drugega zanimivo poročilo o kmetijsko-kemijskih analizah pri alkoholnih pijačah in zemlji z ozirom na prakso v kmetijstvu.

Okrožna seja Mariborskega okrožja ZAKS se vrši dne 18. februarja 1940 ob dveh popoldne v prostorih Gambrinove restavracije v Mariboru. Na dnevnem redu je preureditev okrožja po novem pravilniku ter druge važne kmetijske stvari. Okrožna seja se do izjeme udeležijo predsedniki, tajniki in blagajniki podružnic Maribor, Jarenina, Sv. Lenart v Slov. goricah, Ptuj, Ormož, Ljutomer, Slovenska Bistrica, Slovenske Konjice, Kapla, Prevalje, Mozirje, Braslovce in St. Jurij ob juž. žel.

Obrtniški tečaji. — Mariborska posovalnica zborničnega obrtnopospeševalnega zaveda namerava prirediti v kratkem v Mariboru sledeče strokovne tečaje: tečaj za kalkulacijo in sestavljanje proračunov za ključavničarsko stroko, tečaj za kovinarsko tvarinoznanstvo, kovinarski risarski tečaj, tečaj za struženje kovin, mizar-ski risarski tečaj, tečaj za mizar-sko kalkulacijo in sestavo proračunov, tečaj za mizar-sko tvarinoznanstvo, tečaj za luženje lesa, šauerjev krojni tečaj. Prijavitelj se je v pisarni poslovavnice v Vetrinjski 11, I. nadstr., med dopoldanskimi uradnimi urami.

Sv. Križ pri Ljutomeru. V nedeljo, 28. januarja, se bo vršil občni zbor krajevne organizacije JRZ v Slomškovih dvorani takoj po zani sv. maši. Vse naše somišljenike vljudno vabimo, da se občnega zbora gotovo udeležijo. Govoril bo g. minister n. r. Franc Snój o političnem položaju.

Radna-Boštanj. Dne 28. januarja bomo praznovali v salezijanskem zavodu na Radni slovesen praznik sv. Janeza Boska. Med jutranjo sv. mašo bo skupno sv. obhajilo mladine iz oratorija. Ob 9 bo slovesna sv. maša s slavnostnim govorom. Popoldne ob dveh bodo večernice s običajnim krščanskim naukom. Nato glavni letni sestanek sotrudništva. Ob pol. štirih bo v gledališki dvorani predstava »Železni vitezi«, nova spevoigra z lepimi pevskimi vložki in pestrimi prizori.

SLUŽBE:

- Sprejem fant, 14—16 let, takoj. Schova 21, Hoče. 94
- Zanesljivega starejšega viničarja, dve delovni osebi brez otrok, išče Rogina, Slivnica, Čreta 11 pri Mariboru. 96
- Iščem mladega, pridnega in poštenega hlapca za takoj. Osebo predstaviti, Barič, Tezno pri Mariboru, Maistrova 24. 95
- Išče službo učen, z večletno prakso, z dobrimi izpričevali, bil na Ban. trsnici, s 4 delovnimi močmi, oskrbnik Kumer Maks, Bistrica pri Rušah, Nastop takoj. 97
- Išče se viničar s 4—5 delovnimi močmi, strokovno izobražen, trezen in pošten. Plača preko novega viničarskega reda. Celoletna zaposlitev. Ponudbe pod »Viničar 1940« na upravo »Slov. gospodarja«. 103
- Viničar se takoj sprejme, dve delovni moči. Vajgen 4, Jarenina. 106
- Sprejem močnega vajenca. Toplak, kovač, Ruše. 109
- Sprejem ofra, dve osebi, na manjše posestvo. Rudolf Partlič, Vosek 8, Sv. Marjeta ob Pešnici. 112
- Safar za veleposestvo se sprejme. Sadjarstvo in mlekarnstvo pogoj. Ponudbe na upravo pod: »Vesten 121«. 112

- Ofer brez otrok, tudi z več osebami, se sprejme v stanovanje na posestvo v bližini Maribora, katero lahko odsluži ali plača. Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 5. 119
- Učenec s štirimi razredi srednje šole se sprejme v trgovino z mešanim blagom Mira Penič, Maribor, Vetrinjska 9. 117
- Sprejme se zanesljiva starejša ženska kot gospodinja na srednje veliko vinogradno posestvo v Halozah. Naslov v upravi. 122
- Sprejme se kuhinjska učenka na gostilno Kreuh Alojzija, Maribor, Aleksandrova 79. 111
- Pošteno dekle z letnimi spričevali, ki ima veselje do male svinjereje, sprejem takoj. Jožefa Bezjak, mlin za olje, Fram, postaja Rače-Fram. 57
- Sprejme se družina s tremi do štirimi delovnimi močmi, po dogovoru. Oskrbništvo Noviklošter, Sv. Peter, Savinjska dolina. 86
- Sprejme se takoj sposoben, samostojen švajcer z letnimi spričevali, po možnosti več šmškega jezika, k 15—20 kravam. Ponudbe s spričevali, ki jih takoj vrnem, pošljite na: Dr. E. Reiser, Pekre, Limbuš pri Mariboru. 83

POSESTVA:

- Hiša z vrtom na prodaj, ugodna za obrtnika ali upokojenca. Pojasnila v občinski pisarni Pilštanj. 115

Naprodaj posestvo, njive, travnik, gozd, sadonosnik, vinograd, zidana hiša, zidan hlev, vse z opeko krito, vse skupaj meri 14 oralov. Lovrenčič, Črmlenšak št. 39, obč. Sv. Rupert. 93

Manjše posestvo z vinogradom in sadonosnikom takoj proda Maček, Tréova 3, Sv. Peter pri Mariboru. 110

Dvodružinska hiša na prodaj, štiri minute od kodlovara Tezno. Naslov v upravi tista. 113

V najem se da stanovanjska hiša z vrtom, ako željeno tudi tri orale njive in travnika zraven, ob glavni cesti, pet minut od železniške postaje Podplat. Primerno za upokojenca z družino. Vprašati: Renier, Podčetrtek. 120

Prodaj takoj dvoje manjših posestev, eno kmet-sko z gostilniškim obratom, drugo vinograd s hišo, oboje v izmeri okrog pet oralov. Gospodarska poslopja v dobrem stanju. Stiskalnica, kleti, gozd, lep sadovnjak, vinograd, zasajen z amerikancem, v dobri legi, itd. Oboje arondirano. Rodovitnost zemlje zelo dobra, obdelava lahka. Prodaj oboje skupaj ali vsako posebej. Cena po dogovoru. Zve se pri Pihlerju Konradu, posestniku v Zavrhu, p. Sv. Lenart v Slovenskih goricah. 116

RAZNO:

Papir za zavijanje (makulatur) dobite po 2 dni za kg v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Korška cesta 5.

Kupi se 3.000 komadov kostanjevih vinogradnih kolov, cepanih, 2,40 m dolge. Ponudbe na Franc Majzel, Maribor, Gregorčičeva ulica 4. 104

Čevljarski stroj (Hohl) poceni naprodaj. Kumar, Fobreška 9. 92

Oepljene trte, obvarovane od črvov (ogrcov), lepo razvite in dobro ukoreninjene nudi, dokler traja zaloga, I. trsničarska zadruga v Sloveniji, p. Jursinci pri Ptuj. Cenik zastoj! 114

Prodaj dobro kravo, visoko brejo. M. Lubej, Slivnica pri Mariboru. 118

Linolej, kartolej, voščeno platno, avto-platno, gumi-platno dobavlja najceneje »Obnova«, F. Novak, Jurčičeva 6 m Glavni trg 1. 1543

Nakupujem vsakovrstno ZLATO po najvišji cenl. K. Ackermann nasl., draguljar, Ptuj, Krekova ulica 1. 85

Važno za praščjereje! Vsakemu, ki redi prašiče, pošljem brezplačno zavitek in navodilo »Mastelin«. Pišite na naslov: Ivan Magdalenc, Rače. 65

Vinsko trsje, korenjaki, 100% zajamčeno, dobite pri Dolinšek, Črašnjavec, p. Selnica ob Dravi. Osebo naročite in prevzamete tudi pri Dolinšek, Kamnica pri Mariboru. 63

Drevesca: češnjice, breskve, nizke vrtnice in spenjavke, vinsko trsje in kluče, jablane itd. dobro kupite v drevosnici Jelen, št. 11, pri Vedenju. 29

Čist čebeln vosek in odpadke od sveč stajno kupite tvornica Reich Josip, Tezno pri Mariboru. 39

Priporočila se kupčičeva drevosnica in trsnica na Ptujski gozi! 1600

Ženin — neveste!

Vence, šopke, umelno cvetje, obleke, perilo, klobuke, nogavice itd. kupite najugodnejše v novi trgovini

„LAMA“
Maribor, Jurčičeva 4

HALO!

Kupujte, dokler še imamo veliko zalogo angleškega in češkega blaga, po znano nizkih in še starih cenah, za damske in moške obleke, plašče, kostume, hubertuse, oficirske, financerske in železničarske uniforme itd. samo v **ČEŠKEM MAGAZINU** pri glavni poltaji.

HALO!

Velika naprodaja estankov!

Krojaške potreščine!

RAZNO:

Cunje, krojaške odpadke, stare papirne ovčje volne, diake avovce, stare železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljšo: Arbeiter-Maribor, Dravska ulica 15.

POZOR! JESEN-ZIMA: Zavoljo preselitve trgovine prodajam zalogo po znižanih cenah, akoravno so cene zavoljo pomanjkanja volne in bombaža poskočile. Vam po lanskim cenah nudim in sicer: Paket Serija R 14—18 m kakor obče znano dobro uporabnih ostankov barhentov in flanelov za obleke in spodnje perilo 128 din. Reklamni paket serija K vsebine 18—22 m boljšega flanela v najlepši sestavi paket 130 din. Nadalje specialni paket ORIGINAL Kesmos-D z vsebino 15—18 m la. barhentov in prvovrstnih flanelov za izjemno cen: 150 din. Paket serija Z 3—3.20 m dobrega sukna, za moško obleko, damski kostum, damski ali moški plašč in sicer: Z-1 130, Z-2 160, Z-3 200, Z-4 250, Z-5 300 din. Vsak paket poštine prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neodgovarja očee zamenjam. Izrabite ugodno priliko in pišite, takoj, navedene cene veljajo samo tako dolgo, dokler zaloga traja. — Pričakujem cenjena naročila in beležim s spoštovanjem Raznoštalnica KOSMOS, Maribor, Razlagova 24/II. 1529

Blago za birmanske obleke

se kupi najugodnejše v veliki izbiri v manufaktorni in konfekcijski veletrgovini

ANTON MACUN
Maribor, Gosposka ul.

Postranski zaslužek

do 1000 din in več mesečno zamore doseči vsakdo v vsakem kraju, ako je pošten, pismen in le malo marljiv. Ponudbe pod »Ljudsko zavarovanje« na anončno ekspedicijo Hinko Sax v Mariboru. 108

Pozor, ženin-nevesta

Volno, svilo in vse druge potrebščine v veliki izbiri in še stari ceni, vama nudi le trgovina z manufakturo in konfekcijo 102

I. PREAC, Maribor, Glavni trg 13

Zahvalo. Za takojšnjo izplačilo cele pripadajoče pogrebne po pokojni Babšek Mariji izrekam Ljudsko pomopomočnik v Mariboru najl pšo zahvalo in priporočam to ljudsko zavarovanje vsakomur. Sv. Ana pri Makolah, dne 8. I. 1940. — Mesarič Marija. 107

Vaiboliša reklama

a trgovce, obrtike in zasebnike o lepe tiskovine

akor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, epaki, barvotiski, večbarvne azglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje v najmoderneji izdelavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila
Mariboru, Koroska c.

Oglas

v „Slov. gospodarju“ imajo

najboljši uspehi

Nov redin prašek za prašice. Za 1 prašica za dostuje samo 1 zavitek za 6 din. Poština povzete za 1, 2, 3 ali 4 zavitke 6 din, od 5 zavitkov naprej 12 din.

Prašek za pitanje goveje živine. Pospešuje močno rast in hitro zdebelenje govedi in telet. Veliki zavitek 10 din. Poština povzete za 1 zavitek 6 din, za več zavitkov 12 din.

Prašek za pomnožitev in izboljšanje mleka pri kravah ter izvrstno hranilno in redilno sredstvo. 1 zavitek 10 din. Poština povzete za 1 ali 2 zavitka 6 din, od 3 zavitkov naprej 12 din.

Konjin povečava pri konjih apetit, jih vzdrži sveže in bistre ter preprečuje najpogostejše konjske bolezni, posebno katar. 1 zavitek 10 din. Poština povzete za 1 ali 2 zavitka 6 din, od 3 zavitkov naprej 12 din.

MOSTIN

Mostna esenca Mostin za izdelovanje prvovrstne zdrave domače pijače. 1 steklenica za 150 litrov 20 din. Poština povzete za 1 ali 2 steklenici 15 din.

JABLIN

za izdelovanje domače pijače brez dodatka pravega sadjevca. Zavitek za 50 litrov 20 din, s poštino 26 din.

RUMOL

esenca za izdelovanje ruma z domačo slivovko. Steklenica za 2 l ruma 8 din. Poština 6 din.

Drogerija KANC,
Maribor,
Slovenska ulica

Zaloga v Celju:
Trg. Loibner,
Kralja Petra cesta 17.

Zaloga v Ptuj:
Drog. Škočir,
Slovenski trg 11

Družba sv. Mohorja

je izdala v letu 1939 razen rednih še te knjige:

Bordeaux-Anžič:
Strah pred življenjem.
Roman. Broš. 36 din, vez. 48 din.

Dr. Brežnik Pavel:
Němska čitanka za višje razrede srednjih šol.
II. del za VI. razred. Vez. 36 din.

Burger-Lovec:
Štirideset let babica.
Prezanimivi spomini babice. Broš. 52 din, vez. 68 din.

Dr. Detela Franc:
Zbrani spisi. IV. zvezek: »Trojka«.
Broš. 64 din, vez. 80 din.

Grčar Jakob:
Ruske pravljice.
Ilustrirano. Broš. 36 din, vez. 48 din.

Dr. Jaklič Franc:
Eno je potrebno.
Molitvenik, ki vsebuje izbor najlepših in najboljših Baragovih molitev. Z rdečo obrezo 28 din, z zlato obrezo 36 din.

Dr. Kimovec Franc:
Marijo častimo.
Šmarnice. Z rdečo obrezo 28 din, z zlato obrezo 36 din.

Möderndorfer Vinčo:
Slovenska začetnica.
I. del. Kartonirana 15 din.

Prof. Omerza-dr. Lukman:
Spisi apostolskih očetov.
Cerkvenih očetov izbrana dela. 2. zvezek. Broš. 40 din, vez. 52 din.

Pucelj Riko:
110 novih kuharskih receptov.
Broš. 8 din.

Stojanova Cveta:
Zbegano gnezdo.
Povest. Broš. 28 din, vez. 40 din.

Smrdu Jj:
Krašenje cerkva.
Broš. 28 din, vez. 40 din.

Sovre Anton:
Stari Grki.
Mohorjeve občne zgodovine II. zvezek. Broš. 232 din, v platno vez. 256 din, v polusnje vez. 292 din, v usnje vez. 332 din.

Solar Jakob:
Kaj je z našo ljudsko povestjo?
Broš. 4 din.

Turk Hugon:
O zdravju in boleznih domačih živali.
Broš. 20 din, vez. 32 din.

Zorec Ivan:
Iz nižav in težav.
Broš. 28 din, vez. 44 din.

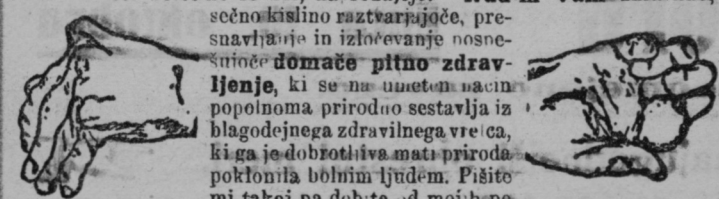
Dr. Žebot Ciril:
Korporativno narodno gospodarstvo.
Broš. 68 din, vez. 84 din.

Udje Družbe sv. Mohorja dobe te knjige (razen šolskih) 25% ceneje. — Zahtevajte seznam vseh knjig naše založbe!

Ne zamudite se udeležiti nagradnega žrebanja knjižnih nagrad! Vsakdo, ki naroči do 31. januarja 1940 kakršnih koli knjig Družbe sv. Mohorja v vrednosti vsaj 50 din in jih plača po povzetju, se lahko udeleži žrebanja knjižnih nagrad. Prva nagrada: knjig Mohorjeve družbe po lastni izbiri za 2500 din. 74

Alli se hočete reumatizma, protina iznebiti?

Natezanje in bodenje po udih in sklepih, zatečeni udje, sključenje rok in nog, natezanje, trganje in bodenje o raznih delih telesa, seveda tudi slabost oči, so pogosto posledice reumatizma in protina, ki se morajo odstraniti sicer bolečine še bolj napredujejo. — **Nudim Vam zdravilno,** sečno-kislino raztvorjajoče, presnavljanje in izločevanje nosne sniće **domače pitno zdraviljenje,** ki se na umeten način popolnoma prirodno sestavlja iz blagodejnega zdravilnega vreča, ki ga je dobrotniva mati priroda poklonila bolnim ljudem. Pišite mi takoj pa dobite od mojih povseh deželah obstoječih skladišč popolnoma **brezplačno in poštine prosto** poučno razpravo. Sami se boste nato prepričali o neskoljivosti tega sredstva in njegovem hitrem delovanju. — Poštna nabiralnica:

ERNST PASTERNAK, Berlin S-O., Michaelkirchplatz 13, Abt. H. 288

TRTA

Ceplienke najodličnejših vrst ter ključi in korenjaki Kober 5BB, Teleki 8B, Chas-selas 41B. Prvovrstna kakovost, sorta z jamčena.

Centki zastoj in poš-
tine prosto!

Vegetarica in drvesnica:

Prvi Jugoslovanski Loznjaci

Darivav.

(713)

BREZPLAČEN POUK V IGRANJU.
ZAHTEVAJTE BREZPLAČEN KATALOG!
ZAL. TVORNICE GLASBIL.
MEINEL & HEROLD MARIBOR št. 106

Kmetovalci, pozor!

Kupujem staro železo, kovine, rabljene stroje, cunje, papir po zelo visokih cenah, kar se blagovolite prepričati!

JUSTIN GUSTINČIČ,

Maribor, Ulica kneza Koclja in podružnica: Tezno, vogal Ptujске in Tržaške ceste. 1927

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor
v lastni novi palači na oglu
Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje
nasproti poste, pri Južnošta-
jerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

HRANILNE KNJIŽICE, 3% OBVEZNICE
in druge vrednostne papirje kupuje in plača
najbolje

BANČNO KOM. ZAVOD
MARIBOR, Aleksandrova cesta 40.

ZA NOVOPOROČENCE

venčke, šopke, izdelujemo po naročilu najceneje, perje za postelje že od 8 d.n naprej, izgotovljene blazine in pernice dobiš pri 54
»LUNA«, Maribor s a m o Glavni trg 24.

Kupujte pri naših oglaševalcih!

V S A K P R E V D A R E N S L O V E N S K I G O S P O D A R
Z A V A R U J E

S E B E, S V O J C E I N S V O J E I M E T J E L E P R I

V Z A J E M N I Z A V A R O V A L N I C I ⁹² **V L J U B L J A N I**

PODRUŽNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice.

GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

K R A J E V N I Z A S T O P N I K I V V S A K I F A R I!

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici

Gosposka ulica 23

v Mariboru

Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog din 53,000.000.—